

PRUNELLA

Ročník XLV–XLVI
2021

*Zpravodaj Oblastní ornitologické sekce
při Správě Krkonošského národního parku*

PRUNELLA

Zpravodaj
Oblastní ornitologické sekce
při Správě Krkonošského
národního parku
XLV–XLVI/2021

Správa Krkonošského národního parku
Vrchlabí

Obsah

Dušan Vodnárek, Hana Trachtulcová & Jan Grúz

Početnost jiráčkové obecné (*Delichon urbicum*) v Krkonoších a Podkrkonoší v roce 2020 4

Abundance of the house martin in the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic) and their foothills in 2020

Jiří Flousek, Josef Vrána, Sylvie Algerová, Karolina Mikšlová, Vladimír Petera, Václav Zámečník & Jakub Šimurda

První prokázané hnízdění motáka lužního (*Circus pygargus*) v podhůří Krkonoš 20

The first confirmed breeding of the Montagu's harrier at the foothill of the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic)

Dušan Vodnárek

Ptáci na skládce odpadu v Podkrkonoší na jaře 2020 31

Birds at a municipal waste landfill site at the foothill of the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic) in spring 2020

Jiří Vodehnal

Hnízdění strakapouda velkého (*Dendrocopos major*) v budce 37

Breeding of the great-spotted woodpecker in a nest-box

Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš

v letech 2019 a 2020 40

Ornithological observations in the Krkonose/Giant Mts in 2019 and 2020

Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš

v letech 2019 a 2020 67

Observations of other vertebrates in the Krkonose/Giant Mts in 2019 and 2020

Početnost jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) v Krkonoších a Podkrkonoší v roce 2020

Abundance of the house martin in the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic) and their foothills in 2020

DUŠAN VODNÁREK¹, HANA TRACHTULCOVÁ² & JAN GRÚZ³

¹ J. Opletala 507, 543 03 Vrchlabí (dusan.vodnarek@email.cz)

² 543 72 Rudník (zelvator@seznam.cz)

³ 543 73 Prosečné 31 (jan.gruz@seznam.cz)

Úvod

Jiříčka obecná byla Českou společností ornitologickou vyhlášena Ptákem roku 2020, proto jsme se rozhodli zmapovat její aktuální hnízdiště v Krkonoších a Podkrkonoší.

Jako synantropní druh obývá především zastavěná území obcí. Jelikož je jiříčka všeobecně známý pták stavící charakteristická hliněná hnízda vně budov, pokusili jsme se do vyhledávání hnízd zapojit i širokou veřejnost. Výzvy ke spolupráci jsme uveřejnili v časopise Krkonoše a Jizerské hory (VODNÁREK & TRACHTULCOVÁ 2020) a dále prostřednictvím facebookových skupin KRNAP, Krkonošská muzea, Birding CZ a Východočeská pobočka ČSO.

Materiál a metodika

V červnu až srpnu 2020 proběhlo mapování aktivních hnízd jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) na vymezeném území Krkonoše a Podkrkonoší. Za území Krkonoš považujeme vlastní pohoří s jižní hranicí, kterou tvoří silnice č. 14 mezi obcemi Harrachov – Jablonec n. Jiz. – Víchová n. Jiz. – Vrchlabí – Rudník – Mladé Buky a silnice č. 300 do Žacléře (území totožné s atlasovým mapováním v letech 2012–14 – FLOUSEK et al. 2015). Linii mapování v Podkrkonoší vytyčují obce Vysoké n. Jiz. – Martinice v Krk. – Horka u Staré Paky – Hostinné a silnice č. 16 do Trutnova a Královce. Celkem bylo zmapováno 54 obcí (resp. 106 obcí i s jejich bývalými samostatnými

částmi) a 71 samostatných horských bud či lučních enkláv s roztroušenými boudami.

Za aktivní hnízdo bylo považováno každé obsazené hnízdo jiříček a hnízdo ve výstavbě. V jednotlivých obcích byla sčítaná hnízda přiřazována k popisným číslům budov, na kterých se nacházela, u technických staveb a na horských enklávách s boudami byla hnízda registrována s pomocí zeměpisných souřadnic. Zaznamenávány byly i lokality bez přítomnosti jiříček.

Sčítatelé posílali své údaje e-mailem přímo koordinátorům projektu, nebo je zadávali on-line prostřednictvím Facebooku do skupiny Jiříčky v Krkonoších. Data byla pro snazší koordinaci mapovatelů zadávána do mapy na sdíleném Google disku na adrese <http://bit.ly/jiricky-v-krkonoších> (https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=11FG3wGkQ_y-2_eScdYSbfkf4XDqc5-Xt&ll=50.65110728566189%2C15.649849549999988&z=11).

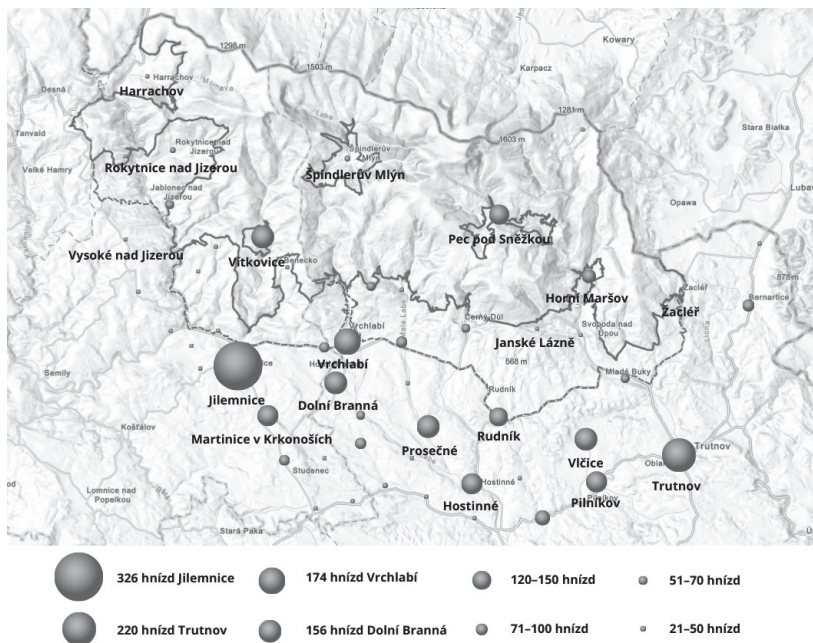
Výsledky mapování hnízdišť umožňují hrubé porovnání s odhadem početnosti jiříčky obecné pro atlas hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš z let 2012–14 (FLOUSEK et al. 2015). V něm byly počty jiříček získány expertním odhadem (v kategorii nízké přesnosti E-III), který byl založen na zjištěném úbytku obsazených kvadrátů o více než 10 % ve srovnání s předchozím mapováním v letech 1991–94 (FLOUSEK & GRAMSZ 1999) a na sčítání hnízd na horských boudách při obou mapováních (FLOUSEK in litt.).

Výsledky a diskuse

Ve vlastních Krkonoších bylo nalezeno 1 963 aktivních hnízd (1 752 v obcích a jejich částech, 211 na boudách), ve sledované oblasti Podkrkonoší dalších 1 491 hnízd (Tab. 1 a 2, Obr. 1). Na celém sledovaném území tak sčítatelé zaznamenali celkem 3 454 hnízd. Žádná hnízda nebyla nalezena v 25 obcích nebo v jejich samostatných částech (Tab. 1).

V letech 1991–94 bylo pro mapovanou oblast Krkonoš odhadnuto 2 030–4 220 hnízdicích párů jiříček s klesajícím trendem početnosti na horských boudách (FLOUSEK & GRAMSZ 1999), v letech 2012–14 byl odhad už nižší: 1 800–3 700 párů (FLOUSEK et al. 2015). Počet nalezených hnízd při mapování v roce 2020 (n=1963) odpovídá spodní hranici tohoto odhadu.

V ČR byla pro období 2014–17 početnost jiříček odhadována v rozmezí 650–1 300 tisíc párů (ŠŤASTNÝ et al. 2021), data z Jednotného programu

Obr. 1. Počet hnízd jiríček ve vybraných obcích sledovaného území (pouze obce s počtem hnízd větším než 20) v roce 2020.

Fig. 1. Number of nests of the house martin in towns and villages of the study area in 2020 (places with more than 20 nests only).

Tab. 1. Počet hnízd jiríčky obecné (*Delichon urbicum*) v jednotlivých obcích Krkonoše a Podkrkonoší v roce 2020 (Nadm. v. – nadmořská výška v metrech).

Table 1. Number of nests of the house martin in individual towns and villages of the Giant Mts (Krkonoše) and their foothills (Podkrkonoší) in 2020 (Oblast – region; Obec – town/village; Nadm. v. – altitude in m a.s.l.; Hnízda – nests).

Oblast	Obec	Nadm. v.	Hnízda
Krkonoše	Babí	540	0
Krkonoše	Benecko	800	3
Krkonoše	Bratrouchov	650	0
Krkonoše	Černý Důl	684	27
Krkonoše	Čistá v Krkonoších	500	9

Oblast	Obec	Nadm. v.	Hnízda
Krkonoše	Dolní Albeřice	690	14
Krkonoše	Dolní Branná	428	156
Krkonoše	Dolní Dvůr	641	11
Krkonoše	Dolní Lánov	426	28
Krkonoše	Dolní Lysečiny	640	8
Krkonoše	Dolní Malá Úpa	880	0
Krkonoše	Dolní Mísečky	870	0
Krkonoše	Dolní Rokytnice	520	25
Krkonoše	Dolní Štěpanice	450	3
Krkonoše	Fořt	440	22
Krkonoše	Františkov	690	1
Krkonoše	Harrachov	665	10
Krkonoše	Hertvíkovice	480	5
Krkonoše	Horní Albeřice	750	3
Krkonoše	Horní Branná	459	34
Krkonoše	Horní Dušnice	650	0
Krkonoše	Horní Lysečiny	780	0
Krkonoše	Horní Malá Úpa	1 000	67
Krkonoše	Horní Maršov	575	68
Krkonoše	Horní Mísečky	1 000	121
Krkonoše	Horní Rokytnice	600	5
Krkonoše	Horní Sytová	390	0
Krkonoše	Horní Štěpanice	635	0
Krkonoše	Hrabačov	425	165
Krkonoše	Jablonec nad Jizerou	450	3
Krkonoše	Jablonec nad Jizerou (Hradsko)	430	54
Krkonoše	Janské Lázně	519	25
Krkonoše	Jestřabí v Krkonoších	714	1
Krkonoše	Jilem	525	0
Krkonoše	Jilemnice	451	161
Krkonoše	Kněžice	690	13
Krkonoše	Křížlice	705	8
Krkonoše	Kunčice nad Labem	407	63
Krkonoše	Lánov + Horní Lánov	462	75
Krkonoše	Mladé Buky	476	54
Krkonoše	Mrklův	650	2
Krkonoše	Paseky nad Jizerou	675	5
Krkonoše	Pec pod Sněžkou (centrum)	769	0

Tab. 1. Pokračování.

Table 1. Continuation.

Oblast	Obec	Nadm. v.	Hnízda
Krkonoše	Pec pod Sněžkou (Javor)	780	9
Krkonoše	Poniklá	490	19
Krkonoše	Poniklá (Zabylý)	680	0
Krkonoše	Přívlaka	410	0
Krkonoše	Roprachtice	578	29
Krkonoše	Roudnice	760	2
Krkonoše	Rudník	411	13
Krkonoše	Rudník (Bolkov)	500	0
Krkonoše	Rudník (Janovice)	460	0
Krkonoše	Rudník (Javorník)	465	63
Krkonoše	Rudník (Lázně Fořt)	415	0
Krkonoše	Rudník (Leopoldov)	405	16
Krkonoše	Rudník (Terezín)	390	0
Krkonoše	Sklenářovice	730	0
Krkonoše	Strážné	798	14
Krkonoše	Stromkovice	600	0
Krkonoše	Suchý Důl	650	0
Krkonoše	Svoboda nad Úpou	516	23
Krkonoše	Špindlerův Mlýn	718	15
Krkonoše	Štěpanická Lhota	650	10
Krkonoše	Temný Důl	600	0
Krkonoše	Valteřice	550	33
Krkonoše	Velká Úpa	710	33
Krkonoše	Vichová nad Jizerou	411	5
Krkonoše	Vichovská Lhota	550	0
Krkonoše	Vilémov	530	3
Krkonoše	Vítkovice	683	21
Krkonoše	Vojtěšice	530	0
Krkonoše	Vrchlabí	435	161
Krkonoše	Žacléř	612	34
Krkonoše	Žacléř (Prkenný Důl)	530	0
Krkonoše	celkem		1 752
Podkrkonoší	Bernartice	579	82
Podkrkonoší	Bukovina u Čisté	440	8
Podkrkonoší	Čermná	387	4

Oblast	Obec	Nadm. v.	Hnízda
Podkrkonoší	Čistá u Horek	422	13
Podkrkonoší	Dolní Kalná	377	13
Podkrkonoší	Dolní Olešnice	355	6
Podkrkonoší	Dolní Olešnice (Vestřev)	350	21
Podkrkonoší	Dolní Sytová	385	21
Podkrkonoší	Horka u Staré Paky	503	7
Podkrkonoší	Horní Kalná	396	76
Podkrkonoší	Horní Olešnice	356	3
Podkrkonoší	Hostinné	351	139
Podkrkonoší	Chotěvice	357	97
Podkrkonoší	Klásterská Lhota	380	3
Podkrkonoší	Královec	512	7
Podkrkonoší	Křenov	470	0
Podkrkonoší	Lampertice	504	18
Podkrkonoší	Libeč	450	9
Podkrkonoší	Martinice v Krkonoších	482	142
Podkrkonoší	Mříčná	420	6
Podkrkonoší	Peřimov	394	7
Podkrkonoší	Pilníkov	358	142
Podkrkonoší	Prosečné	378	150
Podkrkonoší	Rudník (Arnultovice)	370	48
Podkrkonoší	Sklenařice	610	9
Podkrkonoší	Slemeno	375	26
Podkrkonoší	Studenec	505	30
Podkrkonoší	Trutnov	414	211
Podkrkonoší	Vlčice	367	147
Podkrkonoší	Vysoké nad Jizerou	692	6
Podkrkonoší	Zálesní Lhota	460	40
Podkrkonoší	Zlatá Olešnice	473	0
Podkrkonoší	celkem		1 491

sčítání ptáků ČSO vykazují za období 1982–2018 mírný vzestup početnosti (VIKTORA 2020).

Zmapováno bylo 71 krkonošských horských bud a lučních enkláv, pouze na 12 z nich (16 %) však byla zjištěna hnízda jiríček – v celkovém počtu 211 kusů (Tab. 2).

Tab. 2. Počet hnízd jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) na horských boudách a enklávách v Krkonoších v roce 2020 (Nadm. v. – nadmořská výška v metrech; 2020 – počet hnízd v roce 2020; Ostatní – počet hnízd v jiném, v závorce uvedeném roce).

Table 2. Number of nests of the house martin on mountain chalets (Bouda) in the Giant Mts in 2020 (Nadm. v. – altitude in m a.s.l.; 2020 – number of nests in 2020; Ostatní – number of nests in another year /in brackets/).

Bouda/Enkláva	Nadm. v.	2020	Ostatní
Brádrlerovy (Fučíkovy) Boudy	1 155	0	0 (1994)
bouda U Bílého Labe	1 000	0	
Boudy na Planině	1 160	0	
boudy v Obřím dole	900	0	
boudy v Modrém dole	1 175	0	
Černá bouda	1 270	0	
Česká farma (Dolní Dvůr)	610	0	
Davidovy Boudy	1 000	0	0 (1994)
Děčínská bouda	1 255	0	
Dvoračky	1 125	0	
Dvořákova bouda	1 235	0	
Erlebachova bouda	1 148	19	1 (1994)
Friesovy Boudy (hotel)	1 200	16	
Friesovy Boudy (Andula)	1 129	12	
Friesovy Boudy (Jawa)	1 125	2	
Godrovy Domky	700	0	
Hanapetrova Paseka	800	0	
Hlušiny (Velká Úpa)	850	0	
Hofmanovy Boudy	785	2	
Hrnčířské Boudy	1 060	0	
Hříběcí Boudy	802	6	32 (1985)
Husí Boudy	890	0	
Chalupa na Rozcestí	1 345	0	
chata Sedmidolí	1 100	0	
Janova Hora (farma Hucul)	785	10	
Javorské Boudy	990	0	
Jelení Boudy	900	0	4 (1994)
Jelenka	1 260	0	
Josefova bouda	1 130	0	
Klášteřka	1 100	0	
Klínova bouda	1 220	0	
Kolínská bouda	1 125	0	
Labská bouda	1 340	0	1 (1992)

Bouda/Enkláva	Nadm. v.	2020	Ostatní
Lahrovy Boudy	1 060	0	
Lesní bouda	1 100	0	
Liščí louka	1 210	0	
Lučiny	1 120	0	
Luční bouda	1 410	52	2 (1989)
Lysečinská bouda	960	0	
Martinova bouda	1 250	0	0 (1994)
Medvědí bouda	1 060	0	17 (1994)
Mělnická bouda	1 065	37	
Mělnická bouda (trafostanice)	1 065	5	
Mokré Jámy	1 000	0	
Moravská bouda	1 225	0	
Möhwaldova bouda	810	0	
Petrova bouda	1 288	0	0 (1994)
Pomezní Boudy	1 050	40	
Portášovy Boudy	1 050	0	
Přední Krásná Pláň	890	0	
Přední Rennnerovky	1 180	0	
Rezek	865	0	
Richtrovy Boudy	1 130	0	
Růžohorky	1 255	0	
Rýchorská bouda	1 002	0	
Sagasserovy Boudy	1 060	0	
Sluneční Stráň (Dolní Dvůr)	575	0	
Sněžné Domky	920	0	
Šimovy Chalupy	1 000	0	
Špindlerova bouda	1 200	0	0 (1994)
Tetřeví Boudy	1 025	0	
Velké a Malé Toppeltovy Boudy	950	0	
Vízov (Žacléř)	840	0	
Vlašské Boudy	1 000	0	
Vosecká bouda	1 260	0	
Vrbatova bouda	1 400	0	
Výrovka	1 363	0	
VZ Malý Šišák	1 155	0	
Zadní Rennerovky (Grohmanova bd.)	1 270	10	
Zlatý Mlýn	760	0	
Žacléřské Boudy	990	0	
celkem hnízd		211	

Tab. 3. Změny početnosti hnízdicích jirůček na vybraných lokalitách.

Table 3. Changes in number of nests of the house martin in chosen localities (Lokalita) in different years (Rok) (Počet hnízd – number of nests; Číslo popisné – building descriptive number; Celkem – total; Zdroj – source of data).

Lokalita									
Vrchlabí (ul. Dělnická)			Vrchlabí (ul. Krkonošská a centrum)				Horní Mísečky		
Číslo popisné	Rok / Počet hnízd		Číslo popisné	Rok / Počet hnízd		Číslo popisné	Rok / Počet hnízd		
	2015	2020		2015	2020		2008	2019	2020
53	0	2	17	1	1	384	10	8	14
64	15	20	32	3	0	385	17	8	21
77	5	1	142	3	1	386	0	10	15
227	0	1	177	3	7	387	6	13	29
228	0	2	182	3	2	388	18	17	20
529	11	11	189	1	0	389	5	13	22
			194	1	4				
			IT	9	6				
			148	0	1				
			155	0	1				
			181	0	1				
			183	0	2				
			298	0	1				
			1431	0	2				
Celkem	31	37		24	29		56	69	121
Zdroj	ŠIMURDA 2016	VODNÁREK in litt.		VODNÁREK 2016	VODNÁREK in litt.		JASSO 2009	ŠIMURDA in litt.	ALGEROVÁ in litt.

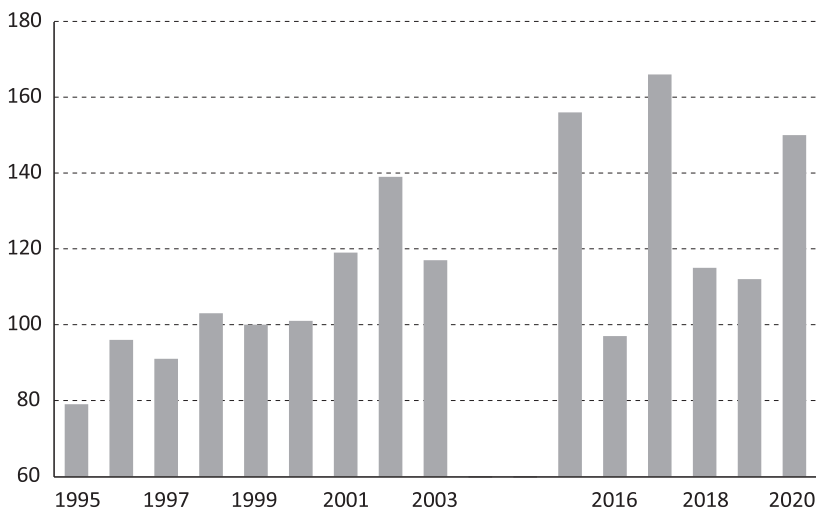
Tab. 4. Změny početnosti hnízdicích jiříček na lokalitě Hřiběcí Boudy (FLOUSEK & GRAMSZ 1999, VODNÁREK in litt. 2020).

Table 4. Changes in number of nests of the house martin in the locality Hřiběcí Boudy in different years.

Lokalita	Hřiběcí Boudy							
Rok	1966	1970	1972	1973	1982	1984	1985	2020
Počet hnízd	73	89	66	40	113	42	32	6

K velmi výraznému poklesu došlo na Medvědí boudě ze 17 hnízd v roce 1994 na stav bez hnízd v současnosti (Tab. 2) a na Hřiběcích Boudách ze 113 hnízd (1982) na dnešních 6 hnízd (Tab. 4). Naopak byla zaznamenána místa s lokálním nárůstem početnosti – v Hřabačově (JASSO 2006), na Luční boudě (Tab. 2), na Horních Mísečkách a ve Vrchlabí (Tab. 3) nebo v Prosečném (Obr. 2).

Jiříčky obsazovaly širokou škálu prostředí od podhůří až po horské hřebeny Krkonoš. Většina hnízd však byla nalezena v nadmořské výšce 350–500 m (71 %) a následně mezi 500–700 m (15 %) (Obr. 3). V polohách nad

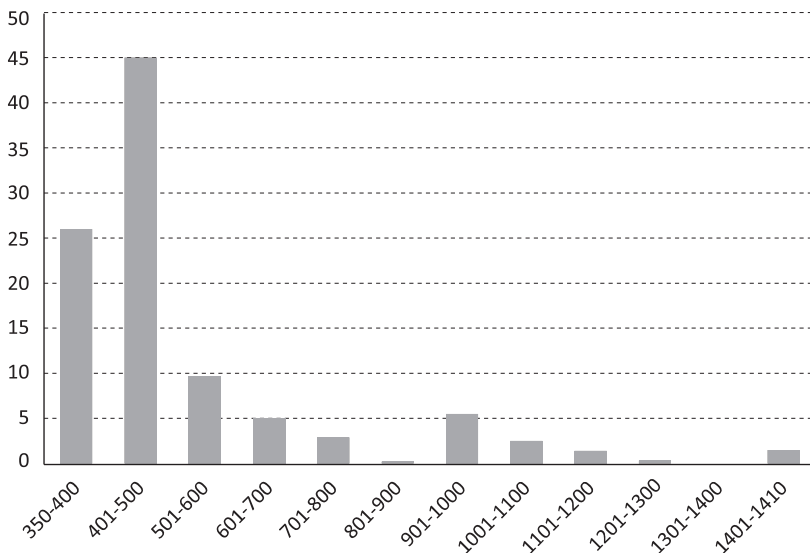

Obr. 2. Počet hnízd jiříček v Prosečném v letech 1995–2003 a 2015–20 (Grúz nepubl.).

Fig. 2. Number of nests of the house martin in the foothill village of Prosečné in 1995–2003 and 2015–20.

700 m n. m. byly již hnízdící jiříčky nepoččetně, přesto téměř 2 % ptáků hnízdila i ve výškách nad 1 200 m n. m. Nejvyšší krkonošské hnízdiště se nachází na Luční boudě (1 410 m n. m.), odkud je již dlouhodobě uváděno jako nejvyšše položené v celé ČR. Historické hnízdiště, zaniklé s demolicí tamních objektů, bylo i na Petrově boudě (1 288 m n. m.) (HUDEC et al. 2011).

JASSO (2006) při sčítání hnízd jiříček v Krkonoších v letech 2003–06 konstatoval jejich úbytek. Zmapoval 22 obcí a jejich částí (Benecko, Černý Důl, Dolní Malá Úpa, Harrachov, Horní Maršov, Horní Míšečky, Hostinné, Hrabáčov, Jablonec n. Jiz., Janské Lázně, Jilemnice, Pec p. Sn., Pomezí Boudy, Poniklá, Rokytnice n. Jiz., Sklenařice, Strážné, Svoboda n. Ú., Špindlerův Mlýn, Vilémov, Vrchlabí, Vysoké n. Jiz.) a osm horských bud – s výsledným počtem 421 hnízd, resp. hnízdících párů. V Černém Dole napočítal 14 párů (v roce 2020 tu bylo 27), Harrachov 38 (2020: 10), Horní Maršov 65 (2020: 68), Hostinné 37 (2020: v centru 120), Hrabáčov 7 (2020: 163), Jablonec n. Jiz. 8 (2020: 3) a Pec p. Sn. 26 párů (2020: v centru 0). V uvedených

Obr. 3. Výškové rozložení hnízd jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) (v metrech nad mořem; n=3 360).

Fig. 3. Altitudinal distribution of nests of the house martin (in m a.s.l.).

případech tak došlo k poklesu počtů jiříček ve třech obcích, k nárůstu také ve třech a v jedné obci se stav téměř nezměnil.

Úbytek jiříček byl potvrzen i v řadě dalších obcí. Velmi výrazný pokles hnízdících párů je udáván z Janských Lázní (FRANC in litt.), kde byly zaznamenány stopy po zaniklých hnízdech v řádu mnoha desítek (Janský Dvůr 2002: 75 hnízd – VODNÁREK 2003, 2020: 6 hnízd). Velmi výrazný pokles byl zaznamenán ve Špindlerově Mlýně, pro který E. MARTINOVÁ (in FLOUSEK & GRAMSZ 1999) uváděla k roku 1994 celkem 167 hnízd v jeho centru, v Bedřichově a Svatém Petru; v roce 2020 bylo v celém městě nalezeno pouze 15 hnízd.

Změny početnosti jiříček názorně dokumentují data z dlouhodobě sledované lokality v podhůří Krkonoš – z obce Prosečné (GRÚZ 2004 a nepubl.): Počet hnízd tu v uplynulých 25 letech narůstal, od roku 2015 však výrazně kolísal (Obr. 2), kolísající trend v období 2015–20 dokládá i odhad početnosti dospělých ptáků na této lokalitě (2015: 312 ex., 2016: 184, 2017: 232, 2018: 230, 2019: 224, 2020: 328 ex.).

JASSO (2009) přikládá úbytek hnízdních lokalit zejména nezákonné likvidaci hnízd při údržbě a rekonstrukci objektů. Hnízdní prostory jsou rovněž zpřístupňovány jejich zasklením, v ostění oken nebo v podstřeší jsou často vyvěšována CD, plastové fáborky a podobné předměty k zastrašování ptáků. Potenciální hnízdiště jsou překrývána řadou kovových hrotů, provazy, sítěmi nebo vánočními světelnými řetězy. V některých případech může negativní roli hrát i použití vodoodpudivých fasádních materiálů, ke kterým hliněná hnízda špatně přilnou. Naopak jen velmi zřídka jsou ve sledované oblasti vyvěšována umělá hnízda na podporu hnízdících jiříček (Obr. 4 a 5).

Ve vesnicích v podhůří Krkonoš byla většina hnízd umístěna na zemědělských usedlostech a farmách (např. Dolní Branná, Martinice – po 120 hnízdech), pravděpodobně i v důsledku vyšší potravní nabídky a vyšší tolerance majitelů k zašpinění objektů trusem. Pokud nebyly budovy farem pro hnízdění vhodné, obsazovali ptáci s oblibou vyšší budovy v jejich těsné blízkosti (např. Arnultovice, Lánov, Javorník). Méně byly osídlovány bytové domy a penziony, na rodinných domech jiříčky téměř nehnízďily.

Ve městech bylo umístění hnízd podstatně variabilnější. Obsazována byla ostění oken vyšších budov, podloubí nebo technické stavby (např. most na obchvatu města Vrchlabí), podstřešní prostory vyšších budov, továrny (např. Devro Hřabačov). Ale i zde bylo jen minimum hnízd na rodinných domech. Pouze dvě hnízda byla nalezena na kostele (Dolní Olešnice).

Hnízda byla většinou umísťována vně budov, JASSO (2005) ale uvádí i hnízdění sedmi párů uvnitř kravína ve Sklenařicích (zde 4 hnízda i v roce

Obr. 4. Umělá hnízda pro jiříčky v Horní Branné (foto D. Vodnárek).

Fig. 4. An example of artificial nests for the house martin used in the study area.

Obr. 5. Hnízdní panel pro jiříčky v Jilemnici (foto L. Petrilák).

Fig. 5. Another example of artificial nests for the house martin used in the study area.

2017 – JASSO in litt.) a v Libštátě. Podobné hnízdění, v kravině na základu vlastovčího hnízda, popisuje ze Svatojánského Újezdu rovněž ŠOLTYŠ (2002).

Jiříčky si stavěly hnízda nejčastěji v podstřeší nebo v rozích ostění oken, podkladem byla celistvá omítka. Úspěšně je však lepily i na méně časté podklady – na kovové konstrukce (např. čerpací stanice v Hrabačově), na obložení z hliníkové folie kryté strukturovanou plastovou vrstvou (např. Mělnická bouda, 1050 m n. m.). Na apartmánových domech na Horních Mísečkách byla hnízda často umísťována vně rohových sloupů zasklených lodžii. Málo oblíbené byly naopak roubené stavby, na kterých si jiříčky nestavěly hnízda téměř vůbec.

Spíše zajímavým údajem může být počet hnízd jiříček v obcích sledovaného území na jednoho obyvatele (Vítkovice v Krk. 0,39; Strážné 0,28; Vlčice 0,27), příp. počet hnízd na jednu budovu (Malá Úpa 1,31; Vítkovice v Krk. 1,19; Vlčice 1,12).

Souhrn

V červnu až srpnu 2020 proběhlo mapování hnízdišť jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) v 54 obcích a na 71 horských boudách a lučních enklávách v české části Krkonoš a Podkrkonoší, při kterém bylo nalezeno celkem 3 454 hnízd.

Na území Krkonoš bylo zjištěno 1 963 hnízd, z toho 211 hnízd na horských boudách, v Podkrkonoší pak 1 491 hnízd. Nejvíce jiříček hnízdilo v nadmořské výšce 350–500 m (71 % všech hnízd), nejvýše položené hnízdiště bylo na Luční boudě (1 410 m n. m.). Hnízda se nejčastěji nacházela na budovách zemědělských usedlostí a farem. Srovnání odhadu početnosti v období 2012–14 a mapování hnízd v roce 2020 ukázalo, že aktuální početnost jiříček na území Krkonoš ležela při spodní hranici předchozího odhadu a má pravděpodobně klesající trend. V Podkrkonoší počty jiříček pravděpodobně mírně přibývají.

Poděkování

Děkujeme všem ščitatelům, kteří spolupracovali na monitoringu hnízd jiříček v Krkonoších – P. a S. Algerovy, A. Bittnerová, K. Čapek, V. Čížek, T. Diviš, J. Flousek, J. Franc, J. Franta, J. a J. Chlumovi, V. Kadeřábek, K. Mikšlová, L. Petrilák, L. Procházková, J. Šimurda, J. Tomášek, A. Veselá, J. a T. a V. Vodnárkovi a Z. Voňka.

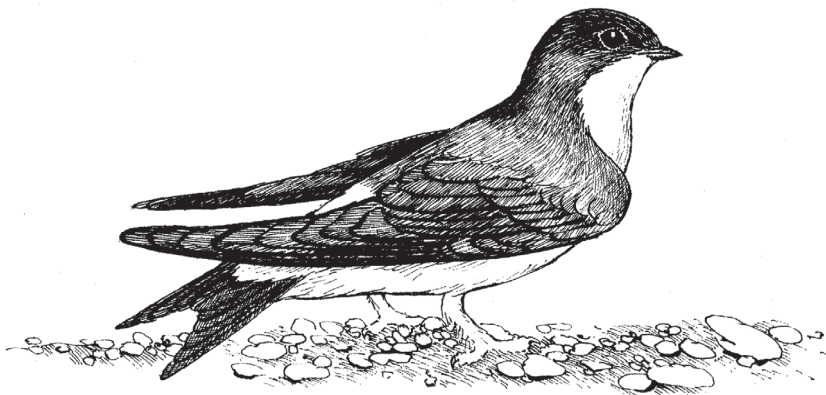
Summary

In June to August 2020, breeding localities of the house martin were mapped and number of its nests counted in the Giant Mts and their foothills (NE Bohemia, Czech Republic). Altogether 3,454 nests were found in 54 towns and villages and in 71 meadow enclaves with mountain chalets; with 1,963 nests out of them in the mountainous part of the study area (211 nests in mountain chalets) and 1,491 nests at the foothills. The nests were most often located on agricultural buildings. Majority of nests were found in the altitude of 350–500 m (71 %), the highest breeding locality was on a mountain chalet in 1,410 m a.s.l. The actual abundance of the house martin in the mountainous part of the area (the Giant Mts: 1,963 nests) lay at the lower limit of the previous estimate from 2012–14 (1,800–3,700 pairs) and is likely to decline. On the contrary, the abundance of house martins at the foothills seems to be slightly increasing.

Literatura

- FLOUSEK J. & GRAMSZ B. 1999: Atlas hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš 1991–1994. *Správa KRNAP Vrchlabí*.
- FLOUSEK J., GRAMSZ B. & TELENSKÝ T. 2015: Ptáci Krkonoš – atlas hnízdního rozšíření 2012–2014 / Ptaki Karkonoszy – atlas ptaków lęgowych 2012–2014. *Správa KRNAP Vrchlabí, Dyrekcja KPN Jelenia Góra*.
- GRÚZ J. 2004: Hnízdění jiříčky obecné (*Delichon urbica*) v Prosečném v letech 1995–2003. *Prunella* 29: 14–21.
- HUDEK K., MILES P., ŠŤASTNÝ K. & FLOUSEK J. 2011: Výškové rozšíření ptáků hnízdicích v České republice. *Opera Corcontica* 48: 135–206.
- JASSO L. 2005: Nezvyklé umístění hnízda jiříčky obecné (*Delichon urbica*). *Prunella* 30: 18.
- JASSO L. 2006: Početnost jiříčky obecné (*Delichon urbica*) v Krkonoších v letech 2003–2006. *Prunella* 31: 20–22.
- JASSO L. 2009: Budou hnízdit na Horních Mísečkách jiříčky obecné (*Delichon urbicum*)? *Prunella* 34: 18–19.
- ŠIMURDA J. 2016: Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*). In: *Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2015*. *Prunella* 41: 44.
- ŠOLTYS V. 2002: Zajímavé hnízdění rehka domácího (*Phoenicurus ochruros*) a jiříčky obecné (*Delichon urbica*) uvnitř lidské stavby. *Panurus* 12: 65–66.

- ŠTASTNÝ K., BEJČEK V., TELENSKÝ T. & MIKOLÁŠ I. 2021: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2014–2017. *Aventinum Praha*.
- VIKTORA L. 2020: Neznámá známá jiříčka obecná. *Ptačí svět* 27, 1: 3–10.
- VODNÁREK D. 2003: Jiříčka obecná (*Delichon urbica*). In: *Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2002. Prunella* 28: 56.
- VODNÁREK D. 2016: Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*). In: *Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2015. Prunella* 41: 44.
- VODNÁREK D. & TRACHTULCOVÁ H. 2020: Sčítání hnízd jiříček v Krkonoších. *Krkonoše a Jizerské hory* 53, 7: 6.

Rob

Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*)

(© Petr Rob / ČR, s laskavým svolením vydavatele převzato z publikace Hagemeijer & Blair 1997, *The EBCC Atlas of European Breeding Birds*, Poyser London)

První prokázané hnízdění motáka lužního (*Circus pygargus*) v podhůří Krkonoš

The first confirmed breeding of the Montagu's harrier at the foothill of the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic)

JIRÍ FLOUSEK¹, JOSEF VRÁNA², SYLVIE ALGEROVÁ³, KAROLINA MIKSLOVÁ⁴, VLADIMÍR PETERA⁵, VÁCLAV ZÁMEČNÍK⁶ & JAKUB ŠIMURDA¹

¹ Správa Krkonošského národního parku, 543 01 Vrchlabí (jflousek@krnap.cz, jsimurda@krnap.cz)

² 549 21 Česká Čermná 172 (pomarina@seznam.cz)

³ P. J. Šafaříka 750, 543 01 Vrchlabí (algerovasylvie@email.cz)

⁴ Horská 120, 543 02 Vrchlabí (mikslova@birdlife.cz)

⁵ Hustířany 21, 552 11 Velichovky (V.Petera@seznam.cz)

⁶ Komárov 20, 503 15 Nechanice (zamecnik@birdlife.cz)

Úvod

Moták lužní (*Circus pygargus*) se řadí k druhům, kterým se v posledních letech v České republice velmi daří, šíří se do nových oblastí našeho státu a jeho početnost rychle stoupá. Názorně tento trend dokumentují čtyři období atlasového mapování hnízdících ptáků u nás (ŠŤASTNÝ et al. 2021): V letech 1973–77 byl tento druh zjištěn v pouhých 2,6 % mapovaných kvadrátů, následoval plošný nárůst na 7,3 % (1985–89) a 17 % (2001–03), aby v letech 2014–17 bylo obsazeno již plných 44 % kvadrátů. Podobně narůstala i odhadovaná velikost hnízdní populace v ČR z 5–10 párů v období 1973–77 na 200–260 párů při posledním mapování. Přestože početnost řady ptačích druhů, preferujících zemědělskou krajinu, v posledních 40 letech dramaticky klesá (např. koroptev polní *Perdix perdix* –90 %, skřivan polní *Alauda arvensis* –50 % nebo strnad obecný *Emberiza citrinella* –30 % – viz <http://jpsp.birds.cz>), trend naší populace motáka lužního, hnízdícího ve stejném prostředí, je naprosto opačný.

Bylo tak jen otázkou času, kdy se tento druh objeví i v oblasti Krkonoš, zvláště když byl jeho hnízdní výskyt zjištěn i mimo nížinné lokality – nález hnízda v 660 m n. m. na Českomoravské vrchovině (KUNSTMÜLLER & KODET 2005), pár patrně na hnízdišti v 900 m n. m. v Krušných horách (ZAVADIL et al. 2006).

Výskyt v oblasti Krkonoš před rokem 2021

S výjimkou pozorování Andrzeje Dyrce z roku 1971 neuvádí MILES (1986) ve svém historickém přehledu ptáků Krkonoš žádný další nález motáka lužního. Ojedinelá pozorování z tohoto území tak pocházejí až z konce 20. století, vždy jen z období jarního nebo podzimního tahu. Během prvního mapování hnízdního rozšíření ptáků v Krkonoších (1991–94) nebyl tento druh zjištěn vůbec (FLOUSEK & GRAMSZ 1999), při opakovaném mapování o 20 let později už pozorován byl, ale s největší pravděpodobností tu ještě nehnízdil (FLOUSEK et al. 2015). Nepočetný, ale již pravidelný výskyt je v Krkonoších a jejich podhůří registrován od roku 2013, s čtenějšími pozorováními už i z hnízdního období.

Přehled publikovaných pozorování z období 1971–2020:

- 2. X. 1971 Tvarožník, přelet 1 samce (DYRCZ 1981)
- 12. IX. 1988 Prosečné, 1 juv. ex. nebo samice (J. Grúz in Prunella 14/1988: 8)
- 8. III. 1990 Prosečné, přelet 2 ex. k severu (J. Grúz in Prunella 16/1990: 9)
- 13. VIII. 1995 Luční bouda, přelet 1 ex. (T. Diviš in Prunella 21/1995: 17)
- 19. IX. 1996 Mumlava, 1 ex. (M. Jakoubek in Prunella 22/1996: 21)
 - 6. V. 2013 Mumlavská louka, 1 samice (V. Pavel)
 - 8. V. Kunčice n. L., 1 ex. (D. Vodnárek)
- 27. IV. 2014 Dolní Rokytnice n. Jiz., 1 samice (L. Jasso)
 - 21. V. Čertova louka, 1 samice (V. Pavel) (vše in FLOUSEK et al. 2015: 412)
- 6. V. 2016 Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ad. samec nad pastvinami (J. Flousek)
 - 17. VII. Horní Štěpanice (údolí ř. Jizerky), přelet 1 samce (P. Kafka) (vše in Prunella 42/2017: 32)
- 16. V. 2017 Dolní Kalná, 1 samec (H. Medunová in Birds.cz)
 - 1. VI. Bolkov, 1 ad. samec na keři u pole (J. Flousek)
 - 1. VI. Horní Lánov (Bíner), přelet 1 ad. samce k severozápadu (J. Flousek)
- 22. V. 2018 Vítězná (Kocléřov), 1 ex. v lukách (J. Vodehnal) (vše in Prunella 43–44/2019: 54)
- 11. V. 2019 Dolní Branná, 1 ex. (D. Vodnárek in Prunella 45–46/2021: 51)

Výskyt v oblasti Krkonoš v roce 2021

V roce 2021 probíhalo již pátým rokem mapování luňáků červených (*Milvus milvus*) a luňáků hnědých (*M. migrans*) podél vnitrozemské hranice Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. Výskyt luňáků byl sledován z 69 zhruba rovnoměrně rozmístěných bodů v jejich potenciálních lovištích, s následným zaměřováním v případech zjištěných ptáků. Na 63 bodech mapoval druhý z autorů (JV), na zbývajících šesti bodech Petr Kafka; zaznamenáván byl výskyt všech druhů dravců a čápa černého (*Ciconia nigra*). Poměrně detailně tak bylo sledováno celé podhůří Krkonoš od západu k východu. Během mapování byl v šesti případech zjištěn moták lužní – čtyřikrát na Vrchlabsku a dvakrát na Žacléřsku.

Kromě výše zmíněných nálezů bylo ostatními autory článku (s výjimkou údaje z hřebenů Krkonoš) zaznamenáno dalších 13 pozorování, dvanáct z nich rovněž z Vrchlabska.

Osm ze všech pozorování roku 2021 pochází z hnízdní lokality v Prosečném, kde byla nalezena dvě hnízda motáků lužních – vůbec první v dlouhodobě sledovaném území Krkonoš a jejich podhůří.

Pozorování

Přestože terénní úsilí bylo v posledních pěti letech (2017–21) zhruba srovnatelné, počet nálezů motáka lužního v roce 2021 výrazně vzrostl. Ptáci byli během hnízdního období zjištěni na několika lokalitách ve střední a východní části krkonošského podhůří (vše okres Trutnov). Z okresu Semily pochází z roku 2021 jediné pozorování z Levínské Olešnice u Nové Paky (12. 7., 1 samec, L. Hamáček in Birds.cz), která je ale již poměrně daleko od sledovaného území v podhůří Krkonoš.

- 25. IV. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 lovicí samice (J. Vrána)
- 28. V. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 lovicí samec (S. a P. Algerovy)
- 4. VI. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 lovicí samice (S. Algerová)
- 6. VI. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 pár (S. a P. Algerovy)
- 11. VI. Zlatá Olešnice (u Žacléře), 1 lovicí samice (J. Vrána)
- 12. VI. Prostřední Lánov (Kovársko), 1 lovicí samice (J. Vrána)
- 27. VI. Prosečné (Planinka), 1 letící samec s potravou (J. Vrána)
- 27. VI. Prosečné (Planinka), 1 samice (bez kroužků) letící nad obilím, zálet na hnízdo (J. Vrána)

27. VI. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 samec (S. a P. Algerovy)
29. VI. Úpské rašelinště, přelet 1 ex. (Š. Vidner in Birds.cz)
29. VI. Prosečné (Planinka), 1 samec s potravou (S. Algerová, J. Šimurda, J. Flousek)
29. VI. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 lovící pár (S. Algerová, J. Šimurda, J. Flousek)
3. VII. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), 1 lovící pár (S. Algerová)
12. VII. Prosečné (Planinka), 2 poletující a lovící samci (S. a P. Algerovy)
18. VII. Žaclěř (Černá Voda), 1 lovící ad. samec, bílá křídelní značka s černými znaky N9 v pravém křídle (J. Vrána) (Obr. 1)
30. VII. Prosečné (Planinka), 1 krmící pár, nález 1. hnízda se 3 mláďaty (K. Míkslová, V. Zámečník)
2. VIII. Prosečné (Planinka), nález 2. hnízda se 4 mláďaty (V. Petera)
14. VIII. Prosečné (Planinka), 2 mláďata z 1. hnízda vyvedena, ostatní stále na hnízdech (V. Petera)
25. VIII. Prosečné (Planinka), všechna mláďata z obou hnízd vyvedena (V. Petera)

Obr. 1. Adultní samec motáka lužního s bílou křídelní značkou s černými znaky N9, označený pravděpodobně v Německu (Černá Voda, 18. 7. 2021; foto J. Vrána).

Fig. 1. Adult male of the Montagu's harrier with a wing mark (white mark with black letters N9 on the right wing; most probably of a German origin).

Prokázané hnízdění

Při mapování dne 27. 6. u kóty Planinka, východně od obce Prosečné v nadmořské výšce 490 m, pozoroval JV luňáka červeného, jak opakovaně naletuje na drobného dravce letícího nad polem. Po zaměření obou ptáků stativovým dalekohledem byl drobný dravec určen jako adultní samec motáka lužního. Ulovenou kořist před luňákem uhájil a pokračoval v letu severním směrem. Následně usedl do jeteliště, odkud po chvíli vzlétl nad sousední pole se vzrostlým obilím, které oblétl, vrátil se zpět a usedl znovu na zem (Obr. 2). Tyto oblety obilí se několikrát opakovaly. Při přiblížení pozorovatele začal samec varovat a z obilí vylétla samice, která poplašeně poletovala nízko nad obilím a hlasitě křičela (Obr. 3). Po vzdálení pozorovatele se pár motáků uklidnil a samice zalétla zpět do porostu se stébly v zobáku. Nález byl dokumentován a nahlášen na Správu Krkonošského národního parku, aby zajistila potřebná ochranná opatření proti zničení případného hnízda při sklizni obilí.

Hnízdní lokalita v Prosečném byla opětovně navštívena dne 29. 6. (JF, SA, JŠ). Pozorován byl adultní samec s kořistí, který po vzdálení pozorovatelů zaletěl do obilí a po chvíli se objevil již bez potravy. Hnízdo nebylo dohledáváno, aby nebyli ptáci rušeni.

Obr. 2. Adultní samec motáka lužního nesoucí potravu k hnízdu (Prosečné, 28. 6. 2021; foto J. Vrána).

Fig. 2. Adult male of the Montagu's harrier carrying food to the nest.

Obr. 3. Adultní samice motáka lužního nad obilím s hnízdem (Prosečné, 28. 6. 2021; foto J. Vrána).

Fig. 3. Adult female of the Montagu's harrier above the cornfield with the nest.

Následně byl kontaktován Jan Basař, který na dotčeném půdním bloku hospodaří. Jím uvedený předpokládaný termín seče 10. 8. posloužil jako podklad pro další kontrolu hnízda a zjištění stáří mláďat. Ta proběhla dne 30. 7. (KM, VZ), pozorován byl adultní samec se samicí, jak opakovaně zaletují s potravou do porostu obilí (tritikále – kříženec žita a pšenice). Po třetím takovém pozorování byla určena přesná poloha hnízda. Pomocí navigátora s vysílačkou z výchozího bodu (KM) bylo dohledáno hnízdo se třemi mláďaty (VZ, Obr. 4), s nejstarším ve věku asi 17 dní (viz KUNSTMÜLLER 2013a). Do vzletnosti jim zbývaly ještě zhruba dva týdny, takže bylo nezbytné hnízdo označit a zabezpečit.

Přesná pozice hnízda (souřadnice GPS) byla předána VP, který ho dne 2. 8. zabezpečil proti zničení zemědělskou technikou či případnou predací. Hnízdo bylo označeno čtyřmi tyčemi o výšce 150 cm a obeháno oplocenkou z hustého pletiva (Obr. 5).

Cestou k popsánému hnízdu vyplašil VP druhou samicí motáka lužního, která seděla na dalším hnízdě vzdáleném od prvního asi 20 m. Na tomto hnízdě byla nalezena čtyři zhruba desetidenní mláďata, s odhadovaným termínem vyvedení 22. 8. I toto hnízdo bylo zabezpečeno výše uvedeným způsobem.

Obr. 4. Mláďata motáka lužního na prvním nalezeném hnízdě; nejstarší mládě ve věku asi 17 dní (Prosečné, 30. 7. 2021; foto V. Zámečník).

Fig. 4. Nestlings of the Montagu's harrier at the nest (30 July 2021, the biggest one ca 17 days old).

Obr. 5. Zabezpečené hnízdlo motáka lužního v obilí (Prosečné, 2. 8. 2021; foto V. Petera).

Fig. 5. Secured nest of the Montagu's harrier in the cornfield.

VP provedl následně ještě dvě kontroly. Dne 14. 8. poletovala dvě mláďata z prvního hnízda v jeho okolí, třetí mládě bylo ještě v oplocence; mláďata z druhého hnízda byla stále na hnízdě. Při kontrole dne 25. 8. byla již všechna mláďata z obou hnízd vyvedena a oplocenky byly z ještě nepokoseného pole odstraněny. Obilí bylo kvůli nepřízni počasí sklizeno až po vyvedení mláďat.

Pravděpodobné hnízdění

Četná pozorování motáků lužních nasvědčovala hnízdění rovněž u Vrchlabí, v území podél zemědělské cesty jižně od letiště, a v nedalekém Prostředním Lánově. Z opakovaných pozorování lovicí adultní samice v době očekávané inkubace vajec, občas i spolu se samcem, však usuzujeme, že hnízdění v této lokalitě bylo neúspěšné.

Dvě pozorování lovicích ptáků v době inkubace a krmení mláďat neda-leko Žacléře (Černá Voda, Zlatá Olešnice) nevylučují další hnízdění rovněž v této oblasti.

Počet párů

Vzhledem k rozsahu mapování bylo možné poměrně přesně odhadnout počet motáků lužních ve sledovaném území na úpatí Krkonoš, zhruba mezi Rokytnicí nad Jizerou na západě a Žacléřem na východě, v roce 2021 na čtyři hnízdní páry:

- Prosečné (kvadrát 5460): 2 doložená hnízdění (kategorie průkaznosti C16),
- oblast Vrchlabí a Prostředního Lánova (5359): pravděpodobné hnízdění 1 páru (kat. B3),
- oblast Černé Vody u Žacléře (5361): možné hnízdění 1 páru (kat. A1).

Diskuse

Sledování hnízdní populace motáka lužního a její praktické ochraně se dlouhodobě věnuje Ivan Kunstmüller a jeho spolupracovníci v kraji Vysočina (např. KUNSTMÜLLER 2013b a c, KUNSTMÜLLER et al. 2015 a 2016, SKŘÍČEK & KUNSTMÜLLER 2017). Podkrkonošské nálezy proto porovnáváme zejména s jeho poznatky.

Relativně početný výskyt motáků lužních v podhůří Krkonoš v roce 2021 tu velmi pravděpodobně souvisel s vysokou početností hraboše polního (*Microtus arvalis*) v letech 2020–21. Ve vazbě na zvýšenou nabídku této potravy byly ve sledovaném území, v případech Vrchlabí přímo na stejné lokalitě, zaznamenány rovněž vyšší počty zimujících kání lesních (*Buteo buteo*) a kání rousných (*B. lagopus*) podél dlouhodobě sčítaných transektů (FLOUSEK nepubl., VODNÁREK nepubl.). Početný výskyt hnízdících motáků lužních v letech gradace hrabošů polních potvrzuje také KUNSTMÜLLER (2013b) z Vysočiny.

Umístění obou podkrkonošských hnízd blízko sebe (asi 20 m) není u motáka lužního překvapivé. Tento druh často hnízdí semikoloniálně; např. KUNSTMÜLLER et al. (2016) ve dvou semikoloniích na Vysočině (9 hnízd na ploše 66 ha, resp. 7 hnízd na 19 ha) zjistil nejbližší hnízda ve vzdálenosti 60, resp. 90 m. Známý je však i nález dvou hnízd pouhých 6 m od sebe (KARPOV & BEKBAEV 1990 in KUNSTMÜLLER et al. 2016).

Z 342 hodnocených hnízd jich KUNSTMÜLLER (2013c) našel nejvíce (47 %) v přírodních biotopech, 39 % v obilovinách a 14 % v pícečinách. V obilovinách zjistil nejvyšší úspěšnost hnízdění (64 %), největší průměrnou velikost snůšky (4,13 vajec/hn.) i nejvyšší počet odrostlých mláďat na úspěšné hnízdo (3,64 ml./hn.). Obě podkrkonošská hnízda (3,5 ml./hn.) tak odpovídají poslední z uvedených hodnot.

Při ochraně hnízd motáků před zničením predací nebo při sklizni plodin vyzkoušeli KUNSTMÜLLER et al. (2015) postupně různé způsoby – použití odpuzujících prostředků (chemické látky, pepř, lidské vlasy), obsekání prostoru kolem hnízd, jejich oplocení drátěným pletivem – ale žádný z těchto postupů nebyl dostatečně účinný. Osvědčilo se nakonec až oplocování hnízd čtyřmi dřevěnými rámy o rozměrech 2×1 m (délka×výška), potaženými králičím pletivem. V letech 2012–14 se jim uvedeným způsobem podařilo úspěšně ochránit 95 % ze 42 sledovaných hnízd. V našem případě jsme využili jednodušší oplocení hustým drátěným pletivem, aby ochrana hnízd nepřitahovala nežádoucí pozornost; s celkově úspěšným výsledkem.

Souhrn

V roce 2021 bylo v podhůří Krkonoš (obec Prosečné, 490 m n. m.) prokázáno hnízdění dvou párů motáka lužního (*Circus pygargus*), poprvé ve sledované

oblasti. Obě hnízda byla umístěna v porostu obilí tritikále, nacházela se asi 20 m od sebe a z obou byla úspěšně vyvedena tři, resp. čtyři mláďata. K úspěšnému hnízdění přispělo jejich zabezpečení instalací drátěného pletiva kolem hnízda. Celkem se na sledovaném území vyskytovaly 4 hnízdní páry.

Poděkování

Děkujeme rodině Basařů z Prosečného, na pozemcích jejichž farmy byla hnízda nalezena, za vstřícný přístup umožňující bezproblémovou a úspěšnou ochranu hnízdicích motáků lužních. Petru Kafkovi děkujeme za pomoc při práci v terénu.

Summary

In 2021, breeding of two pairs of the Montagu's harrier (Circus pygargus) was confirmed in the agricultural landscape at the foothill of the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic: village of Prosečné, 490 m asl); for the first time in the area under study. Both nests were located in a cornfield (triticale), about 20 m apart, and from both 3 and 4 young birds fledged successfully. The successful nesting was supported by securing nests with the use of four wooden sticks and a thick wire mesh placed around the nests.

Literatura

- DYRCZ A. 1981: Jesienna wędrowka ptaków na przeleczy pod Szrenica (Karkonosze). *Acta Zool. Cracov.* 25: 33–68.
- FLOUSEK J. & GRAMSZ B. 1999: Atlas hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš 1991–1994. *Správa KRNAP Vrchlabí.*
- FLOUSEK J., GRAMSZ B. & TELENSKÝ T. 2015: Ptáci Krkonoš – atlas hnízdního rozšíření 2012–2014 / Ptaki Karkonoszy – atlas ptaków lęgowych 2012–2014. *Správa KRNAP Vrchlabí, Dyrekcja KPN Jelenia Góra.*
- KUNSTMÜLLER I. 2013a: Růst a vývoj mláďat motáka lužního (*Circus pygargus*) na hnízdech a využitelnost vybraných biometrických dat k určení jejich věku a pohlaví. *Crex* 33: 115–130.

- KUNSTMÜLLER I. 2013b: Variabilita v zakládání, délce inkubace a velikosti snůšek motáka lužního (*Circus pygargus*) v jižní oblasti České republiky. *Tichodroma* 25: 2–19.
- KUNSTMÜLLER I. 2013c: Hnízdní ekologie motáka lužního (*Circus pygargus*) v závislosti na hnízdním prostředí. *Tichodroma* 25: 20–36.
- KUNSTMÜLLER I. & KODET V. 2005: Ptáci Českomoravské vrchoviny. Historie a současnost hnízdního rozšíření v kraji Vysočina. ČSOP Jihlava & Muzeum Vysočiny Jihlava.
- KUNSTMÜLLER I., KODET V., SKŘÍČEK T. & HOBZA P. 2015: Praktická ochrana hnízd motáka lužního (*Circus pygargus*). *Zprávy MOS* 73: 4–19.
- KUNSTMÜLLER I., HOBZA P. & SKŘÍČEK T. 2016: Semikoloniální hnízdění motáka lužního (*Circus pygargus*) v kraji Vysočina v roce 2014. *Crex* 35: 57–66.
- MILES P. 1986: Die Vögel des Krkonoše Gebirges. *Acta Univ. Carol., Biologica* 1985: 1–101.
- SKŘÍČEK T. & KUNSTMÜLLER I. 2017: Hnízdění motáka lužního (*Circus pygargus*) na Třebíčsku v letech 2001–2016. *Crex* 36: 49–69.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V., TELENSKÝ T. & MIKOLÁŠ I. 2021: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2014–2017. *Aventinum Praha*.
- ZAVADIL V., VOLF O., MIMRA M., BUŠEK O. & KLABNÍK I. 2006: Ptáci navrhované NPR Rolavská rašeliniště, Krušné hory. *Sluka* 3: 1–21.

Ptáci na skládce odpadu v Podkrkonoší na jaře 2020

Birds at a municipal waste landfill site at the foothill of the Krkonose/Giant Mts (Czech Republic) in spring 2020

DUŠAN VODNÁREK

J. Opletala 507, 54303 Vrchlabí 3 (*dusan.vodnarek@email.cz*)

Skládky komunálního odpadu jsou zajímavými místy, kde se zejména při sběru potravy shromažďují různé druhy ptáků. Jedním z takovýchto míst je rovněž skládka odpadu v podhůří středních Krkonoš.

Sledované území

Pozorování ptáků probíhalo na skládce komunálního odpadu v Dolní Branné, na úpatí Krkonoš, jižně od města Vrchlabí (okr. Trutnov). Skládku provozuje firma Marius Pedersen. V areálu skládky se nachází zrekultivovaná halda porostlá rumištní vegetací a skládkovací prostor o půdorysu přibližně rovnostranného trojúhelníku s délkou stran asi 200 m (Obr. 1). V bezprostředním

Obr. 1. Skládka komunálního odpadu v Dolní Branné (foto D. Vodnárek).

Fig. 1. View of the municipal waste landfill site in the village of Dolní Branná.

Tab. 1. Přehled druhů zjištěných na skládce odpadu v březnu až červnu 2020 (n – počet jedinců).
 Table 1. List of bird species observed at the waste landfill in March to June 2020 (n – number of individuals).

Druh	14. III.		29. III.		12. IV.		26. IV.		5. V.		22. V.		9. VI.		Celkem	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>	80	46,5	150	60,2	10	8,7	10	7,9	40	23,7	180	65,4	60	24,7	530	39,4
krkavec velký <i>Corvus corax</i>	50	29	27	10,8	70	61,4	68	53,9	78	46,2	60	21,8	130	53,5	483	36,1
kavka obecná <i>Corvus monedula</i>			30	12	3	2,6	19	15	9	5,3	4	1,5	26	10,8	91	6,8
vrána šedá <i>Corvus cornix</i>	10	5,8	10	4	10	8,7	5	3,9	5	3	9	3,2	8	3,3	57	4,3
konipas bílý <i>Motacilla alba</i>	6	3,4	8	3,2	4	3,5	7	5,5	8	4,8	3	1,1	2	0,8	38	3,0
strnad obecný <i>Emberiza citrinella</i>	10	5,8	10	4	2	1,8	1	0,8	5	3	5	1,7	4	1,7	37	2,5
straka obecná <i>Pica pica</i>	5	2,9	2	0,9	8	7	3	2,5	2	1,2	1	0,4	2	0,8	23	1,7
vlaštovka obecná <i>Hirundo rustica</i>					1	0,9	3	2,5	6	3,6	3	1,1	2	0,8	15	1,1
vrabec polní <i>Passer montanus</i>	4	2,3			1	0,9	2	1,6	5	3	2	0,7			14	1,0
káně lesní <i>Buteo buteo</i>	2	1,1	1	0,4	1	0,9	2	1,6	2	1,2	1	0,4	1	0,4	10	0,7
luňák červený <i>Milvus milvus</i>	1	0,7			1	0,9	2	1,6	2	1,2	1	0,4			7	0,5
jiřička obecná <i>Delichon urbicum</i>									3	1,8	1	0,4	3	1,2	7	0,5
strnad rákosní <i>Emberiza schoeniclus</i>			6	2,4											6	0,4
čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>							1	0,8	1	0,5	1	0,4	1	0,4	4	0,3

Tab. I. Pokračování.
Table I. Continuation.

Druh	14. III.		29. III.		12. IV.		26. IV.		5. V.		22. V.		9. VI.		Celkem	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	1	0,7			1	0,9			1	0,5					3	0,2
poštálka obecná <i>Falco tinnunculus</i>							1	0,8	1	0,5			1	0,4	3	0,2
holub hřivnáč <i>Columba palumbus</i>			3	1,2											3	0,2
rehek domácí <i>Phoenicurus ochinuros</i>					2	1,8					1	0,4			3	0,2
pěnkava obecná <i>Fringilla coelebs</i>			2	0,9					1	0,5					3	0,2
vrána černá <i>Corvus corone</i>							2	1,6			1	0,4			3	0,2
holub domácí <i>Columba livia f. domestica</i>											2	0,7			2	0,1
rorýs obecný <i>Apus apus</i>													1	0,4	1	0,1
kos černý <i>Turdus merula</i>	2	1,1													2	0,1
konipas horský <i>Motacilla cinerea</i>	1	0,7													1	0,1
vrabec domácí <i>Passer domesticus</i>													2	0,8	2	0,1
Celkem jedinců	172	100	249	100	114	100	126	100	169	100	275	100	243	100	1348	100
Celkem druhů	12		11		13		14		16		16		14		25	

okolí skládky se nachází lem dřevin, který tvoří břízy, vrby, jasany, hlohy, střemchy, jeřáby, modřínů a smrků, a rozsáhlé travnaté a rumištní plochy bylinné vegetace. Celý areál skládky je oplocený.

Metodika

Skládka byla sledována z jednoho bodu od března do června 2020 v podvečerních hodinách, převážně dvakrát měsíčně. Délka pozorování dalekohledem 12×50 byla vždy 100 minut, tj. 700 min. v celém sledovaném období: 14. 3. 2020 od 17:00 hod. SEČ, 29. 3. 2020 (17:00 hod.), 12. 4. 2020 (16:30), 26. 4. 2020 (16:15), 5. 5. 2020 (17:00), 22. 5. 2020 (17:30) a 9. 6. 2020 (17:45 hod., vše SELČ). Zaznamenávány byly odděleně druhy, které hromadu odpadu přímo využívaly jako zdroj potravy (viz Tab. 1), a ostatní druhy pozorované v lemové vegetaci v okolí skládky.

Výsledky a diskuse

Během sledovaného období bylo na skládce zjištěno celkem 1348 ptáků ve 25 druzích (Tab. 1), což je o čtyři druhy více než při podobném sčítání na téže skládce v roce 2009 (VODNÁREK 2009). Nově byl na skládce zjištěn luňák červený (*Milvus milvus*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), konipas horský (*Motacilla cinerea*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*), strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), jiříčka obecná (*Delichon urbicum*) a rorýs obecný (*Apus apus*). Naopak z předchozího sledování nebyla zjištěna koroptev polní (*Perdix perdix*), drozd kvíčala (*Turdus pilaris*), havran polní (*Corvus frugilegus*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*) a výr velký (*Bubo bubo*).

Ve srovnatelném období (březen až červen) bylo nejvíce ptáků v roce 2009 zastiženo dne 28. 3. (109 ex. ve 14 druzích), v roce 2020 pak dne 22. 5. (275 ex., 16 sp.).

V roce 2009 bylo při šesti návštěvách (leden až červen) zaznamenáno celkem 21 druhů a v průměru 106 ex. na 1 kontrolu, v roce 2020 při sedmi návštěvách (březen až červen) celkem 25 druhů a průměrná početnost 193 ex./kontrola. Výrazné navýšení počtů jedinců bylo zjištěno zejména u špačka obecného (*Sturnus vulgaris*) a krkavce velkého (*Corvus corax*).

V roce 2020 měl špaček největší početní zastoupení dne 29. 3. (150 ex. během tahu) a 22. 5. (180 ad. ex. a vyvedených mláďat); za celé sledované období tento druh tvořil 39 % všech pozorovaných ptáků. V roce 2009 byl maximální počet špačků registrován 25. 4. (35 ex.) a jejich celkový podíl v tomto roce činil 14 %.

Druhým nejčastějším druhem v roce 2020 byl krkavec velký. Nejvíce bylo při jednom sčítání zastíženo 130 ex. (9. 6.) a celkem tvořil 36 % zjištěných ptáků. Jeho zastoupení v roce 2009 činilo pouhých 0,6 %.

Největší úbytek oproti roku 2009 zaznamenal strnad obecný (*Emberiza citrinella*), který klesl ve srovnatelných měsících z 18 % (max. 20 ex., 28. 3. 2009) na 2,5 % (max. 10 ex., 14. a 29. 3. 2020).

Rozdíl ve spektru druhů a počtu pozorovaných jedinců mezi oběma roky byl s velkou pravděpodobností způsoben odlišnou roční i denní dobou sledování (leden až červen 2009, resp. březen až červen 2020; ranní hodiny 2009, resp. podvečerní hodiny 2020).

V lemových místech kolem skládky byly zjištěny další druhy ptáků, které neměly bezprostřední vazbu na skládku odpadu – pěnice hnědokřídlá (*Sylvia communis*), pěnice černohlavá (*S. atricapilla*), pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*), králíček obecný (*Regulus regulus*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), budníček menší (*Phylloscopus collybita*), sýkora koňadra (*Parus major*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*), tuhýk obecný (*Lanius collurio*), skřivan polní (*Alauda arvensis*) a strakapoud malý (*Dendrocopus minor*).

Souhrn

Při 7 návštěvách v březnu až červnu 2020 bylo na skládce komunálního odpadu v Dolní Branné zjištěno celkem 1348 ptáků v 25 druzích, s průměrným počtem 193 ex. na 1 kontrolu. Nejpočetněji byli zastoupeni špaček obecný (*Sturnus vulgaris*, 39 %) a krkavec velký (*Corvus corax*, 36 %). Skládku pravidelně navštěvoval také 1 pár luňáka červeného (*Milvus milvus*).

Summary

Birds at a municipal waste landfill site at the foothill of the Giant Mts. (NE Bohemia, Czech Republic) were observed between March and June 2020. Altogether

1,348 birds in 25 species were found (193 ind. per control), with dominance of the starling (*Sturnus vulgaris*, 39 %) and the raven (*Corvus corax*, 36 %).

Literatura

VODNÁREK D. 2009: Ptáci na skládce komunálního odpadu v Podkrkonoší. *Prunella* 34: 13–15.

Krkavec velký (*Corvus corax*)

(© Susan Gough / Velká Británie, s laskavým svolením vydavatele převzato z publikace Hagemeyer & Blair 1997, The EBCC Atlas of European Breeding Birds, Poyser London)

Jan G
X'95

Hnízdění strakapouda velkého (*Dendrocopos major*) v budce

Breeding of the great-spotted woodpecker in a nest-box

JIŘÍ VODEHNAL

54462 Vítězná-Kocléřov 172

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*) používá ke hnízdění stromové dutiny v narušených či suchých stromech, které si sám vydlabává. Hnízdění v budkách je výjimečné, ale opakovaně zdokumentované (např. GLUTZ 1964). JIRSÍK (1949) dokonce píše: „*Strakapúd v nedostatku přirozených dutin usadí se rád v umělé hnízdní budce, takže lze tímto způsobem stav strakapúdů na příhodných místech zvýšiti (Ris: Aus dem Leben des Gross Buntspechts, Ornith. Beobachter 1936, seš. 1).*“ Je to asi jediný mně známý zdroj, který uvádí hnízdění v budce jako běžné. Je možné, že mláďata odchovaná v budkách je jako dospělci ochotněji obsazují a lokálně se to potom stává běžnějším.

K mnou zjištěnému hnízdění došlo v roce 2019 v obci Vítězná-Kocléřov na lokalitě „u Kostelíčka“. Na ploše asi 5 ha je tu rozvěšeno kolem 40 budek ve smíšeném lese. Část porostu tvoří staré kaštiny s množstvím dutin, ale i jiné dutinové stromy, kde strakapoudi hnízdí. Na lokalitě jsou budky vyvěšeny již 40 let, ale byl to první případ jejich obsazení strakapoudem. Zimní nocování v budkách je tu naopak běžné.

Obsazená budka byla kmenová, smrková, vyvěšená 30. 3. na modřínu do výšky 4 m. Umístěna je na okraji lesa u průseku pro elektrické vedení, který je široký asi 50 m. Svými rozměry připomínala přirozeně tesané dutiny (výška 30 cm, vnitřní prostor 12×12 cm, vletový otvor po opracování strakapoudy 4,5×5 cm). Do budky byly dány hobliny z borovice.

Budku začali strakapoudi navštěvovat ve druhé polovině dubna, dne 19. 5. bylo pozorováno, že rodiče krmí, při kontrole 23. 5. v ní byla nalezena tři mláďata stará asi 6 dní. Jednomu se otevíraly oči, zbývající dvě byla nevidoucí. Rodiče se během kontroly chovali klidně, ani se zvýšeně neozývali. Po vzdálení od budky během dvou minut střídavě lezli do budky a kontrolovali mláďata.

Dne 30. 5. od 17:33 do 18:33 hod. SELČ byla sledována intenzita krmení mláďat ve stáří asi 13 dní. Bylo zaznamenáno 23 příletů rodičů, při některých z nich rodič viditelně nic nenesl, přesto se mláďata intenzivně ozývala (vyvrhování?). Samice přilétla během sledované hodiny celkem 13×, samec 10×. Rodiče krmili ve viditelných etapách, kdy několikrát za sebou přilétla samice nebo samec. Samice jednou krmila 2× během 1 minuty. Nejdelší pauza byla 8 min. ke konci pozorování. Bylo pozorováno i odnášení trusu.

Mláďata v budce byla kontrolována opět 1. 6. Všechna tři byla v pořádku, plně opeřena a připravena na brzký výlet. Dne 2. 6. vykukovala z vletového otvoru, vyvedena byla 5. 6. ve stáří asi 19 dní.

K zahnízdění v budce došlo zřejmě z následujících důvodů – hustota hnízdících ptáků na lokalitě byla vysoká (1 pár/ha), vhodné dutiny byly již obsazené, budka byla kmenová připomínající přirozenou dutinu, roli možná hrála i atraktivnost lokality (vysoká nabídka potravy).

V roce 2019 jsem na lokalitě „u Kostelíčka“ zaznamenal hnízdění celkem 5 párů strakapoudů velkých. Hnízdily v kaštanu (2 páry), v buku, borovici a budce (po 1 páru). Pár hnízdící ve větvi buku nedaleko domu létal pravidelně na krmítko a běžně krmil krájenými jablky. Později navštěvoval krmítko i s mláďaty, která vylétla 2. 6. Vůbec první vylétlé mládě na sledované lokalitě bylo pozorováno v doprovodu rodičů 29. 5.

Dne 30. 5. byla sledována intenzita krmení i u páru hnízdícího v borovici, kde ale nebyl známý počet mláďat ani jejich stáří. Od 12:00 do 13:00 hod. bylo zaznamenáno 12 příletů; 11× krmila samice, jen jednou samec. Od 16:45 do 17:45 hod. bylo pozorováno pouze 5 příletů a vždy jen samice. Dne 2. 6. vyhlíželo z vletového otvoru 1 mládě, krmeno bylo s nízkou intenzitou stále pouze samicí. Mládě vypadalo na výlet, kdy rodiče intenzitu krmení snižují. Nadále nebyl vůbec viděn samec, ale nejméně 1 mládě bylo z borovice zdárně vyvedeno.

Bude zajímavé sledovat, jestli bude na lokalitě hnízdění strakapoudů v budkách častější v příštích letech, nebo jestli hnízdění v budce zůstane ojedinelým.

Souhrn

V obci Vítězná-Kocleřov (podhůří Krkonoš) zahnízdil v roce 2019 strakapoud velký (*Dendrocopos major*) v budce vyrobené z kmene smrku a úspěšně vyvedl tři mláďata.

Summary

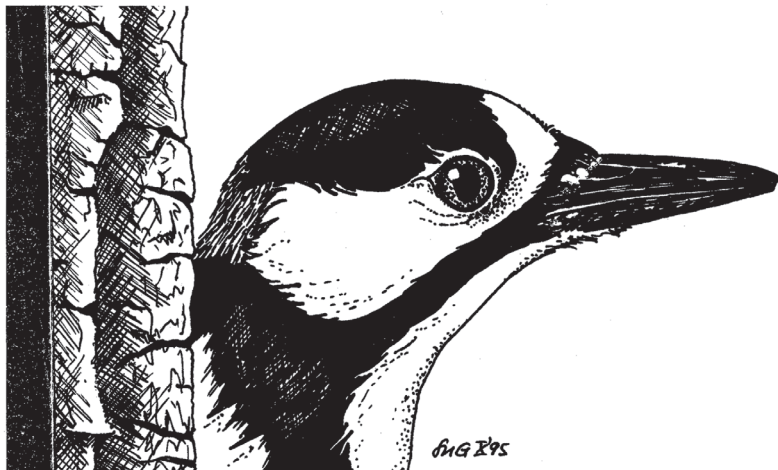
In a village at the foothill of the Giant Mts (NE Bohemia, Czech Republic) successful breeding of the great-spotted woodpecker was confirmed in a nest-box made of a spruce trunk.

Literatura

GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N. 1964: Die Brutvögel der Schweiz. 3. Aufl. Verlag Aargauer Tagblatt AG, Aargau.

HUDEC K. & ŠŤASTNÝ K. (eds) 2005: Fauna ČR. Ptáci II/2. Academia Praha.

JIRSÍK J. 1949: Naše sovy. Praha.

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

(© Susan Gough / Velká Británie, s laskavým svolením vydavatele převzato z publikace Hagemeyer & Blair 1997, The EBCC Atlas of European Breeding Birds, Poyser London)

Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v letech 2019 a 2020

Ornithological observations in the Krkonose/Giant Mts in 2019 and 2020

(Vysvětlivky: M – samec, F – samice; ex. – exemplář(e); ad. – adultní, imm. – nedospělý, juv. – juvenilní; S, J, V, Z apod. – světové strany)

Sestavil: Jiří Flousek (Správa KRNAP, 543 II Vrchlabí)

Od roku 2020 neuvádíme/neopakujeme pozorování (s výjimkou některých zajímavých nálezů, uvedených zkratkou AVIF před jménem pozorovatele), která jsou zadána ve volně dostupné Faunistické databázi České společnosti ornitologické (<https://www.birds.cz/avif>).

Od tohoto ročníku sborníku *Prunella* uvádíme taxonomii a názvy ptáků podle aktualizovaného názvosloví dle Názvoslovné komise ČSO (<http://nkcsowz.cz/Index.html>).

Husa tibetská (*Anser indicus*)

22. III. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. (J. Flousek)

Husa velká (*Anser anser*)

29. X. 2020 Vrchlabí, přelet hejna asi k S (0¹⁵ SEČ) (AVIF: J. Flousek)

Husa polní (*Anser fabalis*)

23. II. 2019 Vítězná (Kocléřov), přelet asi 200 ex. (J. Vodehnal)

Husa (*Anser* sp.)

15. XII. 2019 Jilemnice, přelet asi 60 ex. k Z (14³⁰ SEČ) (V. Horáková)

12. I. 2020 Jestřabí v Krk., přelet asi 250 ex. k Z (10³⁰ SEČ)
(M. Jakoubek)
1. II. Vrchlabí, přelet 310 ex. ve 3 hejnech k ZJZ (10⁴⁵ SEČ)
(AVIF: J. Flousek)
1. II. Vrchlabí, přelet 160 ex. k Z (11⁰⁰ SEČ) (AVIF: J. Flousek)
7. II. Valteřice, přelet asi 60 ex. k V (16³⁰ SEČ) (AVIF:
V. Horáková)
29. X. Víchová n. Jiz., přelet asi 100 ex. k S (17⁰⁰ SEČ)
(M. Jakoubek)
30. X. Kunčice n. L., přelet velkého hejna k V (17³⁰ SEČ)
(J. Materna)
4. XI. Stříbrný hřbet, přelet asi 30 ex. k JV (14³⁰ SEČ) (L. Jiříšřtě)
5. XII. Jilemnice, přelet 200–300 ex. ve 4 hejnech k Z (16⁰⁰ SEČ)
(V. Horáková)

Labuř velká (*Cygnus olor*)

24. III. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 ad. a 7 imm. ex. (6 šedých,
1 bílý) (J. Flousek)
25. III. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ad. a 1 imm. ex. (šedý)
(Z. Floušková)
27. III. až 4. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ad. a 1 imm. ex. (šedý)
(J. Flousek)
6. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 ad. a 1 imm. ex. (šedý)
(J. Flousek)
8. VI. Dolce u Trutnova, 1 ad. pár a 3 mláďata (4. uhynulo)
(V. Čížek)

Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*)

8. VI. 2019 Trutnov (Libeč: Mrtvé jez.), 1 nehnízdící pár (V. Čížek)

Pižmovka domácí (*Cairina moschata*)

12. I. 2019 Vrchlabí (jez u Kabla), 6 ex. (3 tmavé, 3 bílé)
(D. Vodnárek)
6. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 bílý ex. (J. Flousek)
12. a 13. IV. Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 bílý ex. (J. Flousek)

Čírka modrá (*Spatula querquedula*)

22. a 25. III. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 pár (Z. a J. Flouskovi)
23. III. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 MM a 1 F (D. Vodnárek)
6. IV. Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 M (J. Flousek)
14. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 pár (J. Flousek)
24. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 M (Z. Flousková)

Lžičák pestrý (*Spatula clypeata*)

24. III. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 6 párů (J. Flousek)

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)

20. V. 2019 Úpské rašeliniště, 4 páry (B. Chutný)
25. V., 4. a 17. VI. Úpské rašeliniště (1. poval), 1 pár (J. Flousek)
17. VI. Úpské rašeliniště (jezířka v PL), 1 F (J. Flousek)
19. VI. Stříbrná bystřina (Mlaki: 1 410 m n. m.), 2 MM a 1 F (J. Flousek)
13. VI. 2020 Stříbrná bystřina, 1 pár (B. Chutný)

Čírka obecná (*Anas crecca*)

17. III. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 3 MM a 2 FF (J. Flousek)
17. III. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 MM a 1 F (J. Flousek)
24. III. Vrchlabí (ryb. u letiště), 2 MM a 4 FF (J. Flousek)

Polák velký (*Aythya ferina*)

22. III. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 M (J. Flousek)

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*)

18. V. 2019 Dolce u Trutnova, 3 páry, druh tu již řadu let pravidelně hnízdí (V. Čížek)

Morčák velký (*Mergus merganser*)

27. III. 2019 Poniklá (ř. Jizera: asi 500 m proti proudu nad Singing Rock), 2 MM (J. Materna)
11. IV. Poniklá (ř. Jizera: J od centra obce), 1 lovící F (J. Flousek)

30. IV. Hradsko (ř. Jizera: jez nad sídlem), 1 ex. (J. Marek)
 14. V. Prosečné (rybník), 1 pár (J. Grúz)
 21. až 24. V. Lysečinský ryb., 3 páry (p. Vávra)
 pol. VI. Peřimov (ř. Jizera: most), několik ex. (P. Janata)
 20. VII. Horní Sytová (ř. Jizera: vzdutí nad jezem), 5 ex.
 zbarvených jako F (P. Janata)
 6. X. Harrachov (Na Mýtě: ř. Mumlava), 2 ex. (AVIF: M. Jůna)
 I. 2020 Poniklá (ř. Jizera), 2 ex. (M. Pokorný)
 30. I. Háje n. Jiz. (ř. Jizera), 2 ex. (M. Pokorný)

Jeřábek lesní (*Tetrastes bonasia*)

17. III. 2019 Rýchory (břehový porost bezejmenného potoka
 uprostřed enklávy Nad Kvintou), 1 ex. (fotodokumentace)
 (Z. Slováček)
 23. V. 2020 Vlčice (Hrádeček, Břecštejn: 50,583821 N, 15,829354 E),
 1 ex. vyplašen ze světliny v bučině, DETERMINACE
 NEJISTÁ (M. Skalka)

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

8. IV. 2020 Luční hora (asi 1 500 m n. m.), 1 M „šel pěšky“ od Staré
 Rennerovy bd. k vrcholu (AVIF: P. Flousek)

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*)

27. V. 2019 Vítězná (Kocléřov), hlas 1 přeletujícího ex. (J. Vodehnal)
 31. V. a 25. VII. Vítězná (Kocléřov), hlas 1 M (J. Vodehnal)
 5. VI. až 9. VII. Vítězná (Kocléřov), hlasy 1–3 MM (J. Vodehnal)
 15. a 16. VI. Víchová n. Jiz. (Chmelnice), hlasy několika MM
 (M. Jakoubek)
 29. VI. Luční hora (S svah: asi 1 450 m n. m.), hlas 1 M (B. Chutný)
 30. VI. Valteřice, hlas 1 M (E. Martinová)
 5. a 10. VII. Úpské rašeliníště (1 430 m n. m.), hlas 1 M (B. Chutný)
 12. VII. Víchová Lhota, hlasy několika ex. (5³⁰ SELČ)
 (M. Jakoubek)
 6. VII. 2020 Víchová Lhota (Chlum), hlas 1 ex. (J. Vrána)

Rorýs obecný (*Apus apus*)

1. V. 2019 Vrchlabí, 2 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
 11. V. Vrchlabí (Podhůří), 16 ex. (1. pozorování) (D. Vodnárek)
 11. V. Rudník, 1. pozorování (Z. Voňka)
 13. V. Vítkovice v Krk. (škola), 5 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
 16. V. Rudník (byt. dům), 3 páry vyházely hnízda vrbců domácích i s mláďaty a uvolněné prostory obsadily samy (Z. Voňka)
 26. V. Vrchlabí (ZŠ Školní), 4 ex. (1. pozorování na hnízdišti) (D. Vodnárek)
 9. VI. Tetřeví Bd., min. 2 ex. obletují boudu (J. Flousek)
 30. VI. Hostinné: Školní 360 (2 páry), Hostivínská 161 (5 párů) (D. Vodnárek)
 31. VII. Vrchlabí (centrum), posl. pozorování (J. Flousek)
 3. VIII. Vrchlabí (ZŠ Školní), posl. pozorování (D. Vodnárek)
 20. VIII. Vrchlabí (Podhůří), 2 ex. (D. Vodnárek)
 5. V. 2020 Rudník, 1 ex. (1. pozorování) (Z. Voňka)
 9. V. Vítkovice v Krk. (kostel), 3 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
 29. VII. Vítkovice v Krk. (škola), asi 20 ex. (M. Pokorný)
 31. VII. až 18. VIII. Rudník (čp. 494), 1 krmící pár (Z. Voňka)
 7. VIII. Malá Úpa (kostel), 6 ex. zaletuje do otvorů (T. Diviš)
 15. VIII. Vítkovice v Krk. (škola), 10 ex. (posl. pozorování) (M. Pokorný)
 20. IX. Rudník (čp. 494), 1 mrtvý ex. na zemi (Z. Voňka)
 2020 Rudník (čp. 494), hnízdění 7 párů ve větracích otvorech (Z. Voňka)

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*)

30. IV. 2019 Přední Rennerovky (Rozhled), přelet 1 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
 1. V. Vrchlabí (ryb. u letiště), hlas 1 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
 4. V. Vrchlabí (Podhůří), hlas 1 ex. (1. pozorování) (D. Vodnárek)
 10. V. Vítězná (Kocléřov), hlas 1 ex. (1. pozorování) (J. Vodehnal)
 20. V. Úpské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
 18. V. 2020 Pančavské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)

Holub doupňák (*Columba oenas*)

26. II. 2019 Vítězná (Kocléřov), přelet 6 ex. (J. Vodehnal)
13. a 19. IV. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 3 a 5 ex. na poli (J. Flousek)
14. V. a 30. VII. Víchová n. Jiz. (bučina U Lipky), 1 houk. M (J. Flousek)
15. III. a 27. V. 2020 Vítkovice v Krk. (údolí nad ústím Hamerského p.), 1 a 2 ex. (M. Pokorný)

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

12. I. 2019 Kunčice n. L. (KVK), 1 ex. (D. Vodnárek)
25. II. Vrchlabí (zám. park), 2 tokající ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
26. II. Vrchlabí (Podhůří), 1 M (1. pozorování) (D. Vodnárek)
26. II. Jilemnice, 2 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
10. III. Vrchlabí (Podhůří), 1 pár stavící hnízdo (D. Vodnárek)
12. III. Víchová n. Jiz., přelet asi 200 ex. k S (M. Jakoubek)
1. III. 2020 Jilemnice, 2 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
10. IV. Víchovska Lhota, min. 300 ex. na čerstvě osetém poli (M. Jakoubek)
13. IV. Rudník, 2 ex. (1. pozorování) (Z. Voňka)

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*)

8. V. 2019 Žalý (J svah: Möhwaldova bd.), 1 houk. M (D. Vodnárek)
10. V. Vítězná (Kocléřov), 1 houk. M (1. pozorování) (J. Vodehnal)
26. V. Levínská Olešnice (rybník), 1 houk. M (D. Vodnárek)
10. VI. Přední Žalý (Z svah: 900 m n. m.), 1 houk. M (J. Flousek)

Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)

12. VI. 2019 Vrchlabí (zám. park), 1 houk. M (1. třetina hlasu typická pro tento druh, zbytek hlasu jako holub doupňák) (J. Flousek)

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

7. V. 2019 Vojtěšice (lesní ryb. u Františkovského p.), 1 mrtvý ex. na silnici (fotodokumentace) (P. Hájek)

Slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*)

20. IV. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. (J. Flousek)
18. V. Trutnov (Voletiny: ryb. Za Komínem), 1 hnízdící pár
(V. Čížek)

Lyska černá (*Fulica atra*)

24. až 30. III. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. (Z. a J. Flouskovi)

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

17. III. 2019 Vrchlabí (letišťe), přelet 14 ex. k Z (11⁰⁵ SEČ) (J. Flousek)
28. IV. Vrchlabí (Podhůří), přelet 2 ex. k V (D. Vodnárek)
23. V. mezi Žacléřem a Královcem (J od silnice), 2 ad. ex.
(R. Vlček)
10. III. 2020 Vrchlabí, přelet 38 ex. (12⁵⁰ SEČ), fotodokumentace
(T. Kyrál)
9. a 13. V. Žacléř (Černá Voda), 1 pár (Z. a P. Flouskovi)
27. V. Stoh, přelet 1 ex. k S (J. Vrána)
4. VII. Královec, 4 ex. sbírají potravu na louce (J. Vrána)

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

3. III. 2019 Hostinné (jez na Labi), 2 ex. (J. Flousek)
22., 24. a 27. III. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 3 ex. (J. Flousek)
23. a 30. III., 6., 16. a 20. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. (J. Flousek)
24. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 ex. (Z. Flousková)
20. X. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 ex. (A. Bednařík)

Čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*)

1. III. 2019 Vrchlabí (letišťe), asi 50 ex. (J. Kalenský)
13. IV. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 2 ex. na poli
(J. Flousek)

Kulík říční (*Charadrius dubius*)

16. IV. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 2 ex. na pískové pláži
(J. Flousek)
19. IV. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), přelet 1 ex.
(J. Flousek)
26. V. Studenec (vypuštěný ryb.), 2 ad. a 4 juv. ex. (D. Vodnárek)

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*)

31. III. 2019 Rudník (niva u potoka JV od kóty 687 Smrčina), vyplašen 1 ex. (J. Flousek)
 2. IV. Horní Lánov (Vápenice: Vápenický p.), 1 ex. (P. Kafka)
 7. X. Rýchory (Černá rokle), nalezeno 1 rozbité (predované) vejce (J. Flousek)

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

20. V. 2019 Úpské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
 25. V. Úpské rašeliniště (S úpatí Studniční hory: 1 435 m n. m.), 1 tok. ex. (J. Flousek)
 27. V. a 18. VI. Labská louka (nad Labskou bd.), 1 tok. ex. (J. Flousek)
 2. VI. Úpské rašeliniště, 1 tok. pár (B. Chutný)
 18. VI. Navorská louka (1 350 m n. m.), 1 tok. ex. (J. Flousek)
 20. VI. Úpské rašeliniště (2. poval: 1 420 m n. m.), hlas 1 ex. (J. Flousek)
 18. V. 2020 Pančavské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
 13. VI. Stříbrná bystřina, 2 ex. (B. Chutný)
 22. VI. a 1. VIII. Úpské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
 23. VII. Úpské rašeliniště, 2 ex. (B. Chutný)

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*)

24. IV. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 4 tokající ex. (J. Flousek)
 22. V. Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 ex. (J. Flousek)
 4. VI. Přední Labská (ř. Labe: úsek Kukačka až Bártlova lávka), 1 ex. (M. Pokorný)
 20. VI. Přední Labská (Michlův Mlýn), 2 ex. (M. Pokorný)
 7. V. 2020 Hořejší Vrchlabí (ř. Labe u Bubákova), 1 ex. (M. Pokorný)

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

23. III. 2019 Vrchlabí (Vápenický p.: nové meandry), 1 ex. (J. Flousek)
 28. VII. Úpské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)

Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*)

23. III. 2019 Vrchlabí, přelet 2 ex. k Lánovu (J. Flousek)
 23. III. Vrchlabí (Podhůří), 1 ex. (J. Flousek)
 16. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. na molu (J. Flousek)

Racek středomořský (*Larus michahellis*)

5. III. 2020 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 imm. ex. nalezen mrtvý na břehu rybníka, měl se tu vyskytovat asi 3 týdny; předán do sbírek Krkonošského muzea (K. Ouzký, det. J. Šimurda)

Racek stříbřitý/bělohavý/středomořský (*Larus argentatus/cachinnans/michahellis*)

5. III. 2019 Trutnov (ř. Úpa), opakované přelety 1 ex. (V. Čížek)
 11. V. Dolní Branná (pole nad skládkou), 1 ex. (D. Vodnárek)
 10. III. 2020 Vrchlabí, přelet 4 ex. nad městem k S (V. Horáková)

Potáplice (*Gavia* sp.)

10. XI. 2020 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. (K. Ouzký)

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

30. III. 2019 Vrchlabí (Jankův kopec), přelet 2 ex. k letišti (Z. Floušková)
 30. III. Vrchlabí (Vápenický p.: jelení obora), 2 ex. (J. Flousek)
 8. IV. Víchovska Lhota, 1 ex. u potoka (M. Jakoubek)
 21. IV. Víchova n. Jiz., 1 kroužící ex. (M. Jakoubek)
 1. V. Víchova n. Jiz., přelet 1 ex. k JV a zpět (M. Jakoubek)
 20. V. Zálesní Lhota (pila), 1 ex. (D. Vodnárek)
 26. V. Levínská Olešnice (rybník), 1 lovící ex. (D. Vodnárek)
 28. V. Víchova n. Jiz. (ř. Jizerka), 1 lovící ex. (M. Jakoubek)
 30. V. Dolní Lánov, 2 ex. (M. Pokorný)
 10. VI. Vítkovice v Krk., 1 ex. (M. Pokorný)
 12. VI. Valteřice (Sovinec), 2 kroužící ex. (P. Kafka)
 16. VI. Víchova n. Jiz., 1 ex. sedící u domu (fotodokumentace) (M. Jakoubek)
 VI. **hnízdo Strážník:** neobsazené (M. Jakoubek)
 5. VII. Prostřední Lánov (ř. Malé Labe), 2 ex. (M. Pokorný)
 5. VIII. Dolní Lánov, přelet 1 ex. (D. Vodnárek)
 2. II. 2020 Vítkovice v Krk. (ř. Jizerka u Vápencové skály), 1 ex. (M. Pokorný)
 14. III. a 3. IV. Víchova n. Jiz. (Chmelnice), 1 a 3 kroužící ex. (M. Jakoubek)
 26. III. Víchovska Lhota, 1 kroužící ex. (M. Jakoubek)

27. III., 25. V., 3., 13. a 18. VI. Výchová n. Jiz. (ř. Jizerka), přelet 1 ex.
(M. Jakoubek)
7. IV. Rudník, 1 ex. (Z. Voňka)
26. IV. Rudník (Terezín), 1 ex. (J. Vrána)
30. V. Výchová n. Jiz. (ř. Jizerka), přelet 2 ex. (M. Jakoubek)
5. VI. Vítkovice v Krk. (ř. Jizerka), 1 ex. (M. Pokorný)
20. VI. Dolní Dvůr (ř. Malé Labe), 1 ex. (M. Pokorný)
21. VI. Jilemnice, přelet 1 ex. (M. Jakoubek)
1. VII. Černý Důl, přelet 1 ex. (J. Vrána)
1. VII. Prostřední Lánov, přelet 1 ex. ke Kunčicím n. L. (J. Vrána)
1. VII. Valteřice, přelet 1 ex. k JZ (J. Vrána)
1. až 27. VII. Výchová n. Jiz. (ř. Jizerka), opakované každodenní přelety
(M. Jakoubek)
6. VII. Výchová n. Jiz., přelet 2 ex. (J. Vrána)
6. VII. Dolní Tříč, přelet 1 ex. (J. Vrána)
12. VII. Dolní Malá Úpa, 2 kroužící ex. (J. Vrána)
7. až 30. VIII. Výchová n. Jiz. (Homole), každodenní pozorování
(M. Jakoubek)
15. VIII. Vítkovice v Krk. (ř. Jizerka, Hamerský p.), 1 ex.
(M. Pokorný)
6. IX. Výchová n. Jiz. (Homole), 2 ex. (posl. pozorování)
(M. Jakoubek)

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)

- 6.–7. III. 2019 **hnízdo Vrchlabí (Podhůří: mlékárna):** 1 ex. na hnízdě jen 2 dny, 24. III. přílet F na hnízdo, 28. III. přílet M, 13. IV. 1. páření, 28. IV. a 30. VI. pár chrání hnízdo před 1 cizím ex., 1. a 7. VIII. 1. prolet 1. resp. 2. mláděte, 11. VIII. všechny 4 ex. chrání hnízdo před 1 cizím ex., 12. a 14. VIII. odlet 1. resp. 2. mláděte z hnízdíště, 15. a 16. VIII. páření ad. ex. na hnízdě, 23. VIII. odlet ad. ex. z hnízdíště (vše D. Vodnárek)
24. V. Mladé Buky, 1 ex. (pí. Vodnářková)
2. VI. **hnízdo Královec (žel. nádr.):** 1 ad. ex. a neznámý počet ml. na hnízdě (J. Flousek), 4. VI. 1 ex. (D. Vodnárek)
6. IV. 2020 Rudník, 1 ex. (1. pozorování) (Z. Voňka)
4. VII. **hnízdo Královec (žel. nádr.):** 1 ad. ex. a 3 ml. na hnízdě (J. Vrána)

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*)

20. V. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 4 ad. a 2 imm. ex. (J. Flousek)
5. VI. 2020 Vítkovice v Krk. (ř. Jizerka), 2 ex. (M. Pokorný)
20. VIII. Poniklá (ř. Jizera), 1 ex. (M. Pokorný)
1. IX. a 10. X. Horní Sytová: Arnoštov (ř. Jizerka), 2 a 1 ex. (M. Pokorný)

Volavka bílá (*Ardea alba*)

- celý II. 2019 Lánov, opakované přelety 1 ex. podél Malého Labe
(S. a J. Kalenští)

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*)

20. V. 2019 Trutnov (Voletiny), opakovaný, ale nepravidelný výskyt
(V. Čížek)
29. VI. Valteřice (Sovinec), 1 ex. (P. Kafka)
18. VII. Horní Maršov, 1 ex. (P. Kafka)
13. VI. 2020 Stříbrná bystřina, přelet 1 ex. (B. Chutný)
1. VII. Hertvíkovic, 1 kroužící ex. (J. Vrána)
4. VII. Lampertice, 1 ex. (J. Vrána)
6. VII. Rokytnice n. Jiz., 1 ex. s potravou (J. Vrána)
14. VII. Pančavské rašeliníště, přelet 1 ex. (B. Chutný)

Orel skalní (*Aquila chrysaetos*)

29. VI. 2019 Rýchory, 1 ex. (J. Vrána)

Orel (*Aquila* sp.)

22. I. 2020 Rudník (Bolkov), 1 ex. pozorován sedící na louce
i při přeletu, kulatý (neklínovitý) ocas, „hnědý“
bez nápadných znaků (I. Čílová)

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*)

22. VII. 2020 Rýchory (Bednářova cesta), hlasy žadonicích mláďat
(T. Diviš)

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

2. IV. 2019 Hořejší Vrchlabí, přelet 2 MM (P. Kafka)
26. IV. 2020 Javorník, 1 kroužící ex. (J. Vrána)

Moták lužní (*Circus pygargus*)

11. V. 2019 Dolní Branná, 1 ex. (D. Vodnárek)

Luňák červený (*Milvus milvus*)

10. III. 2019 Vrchlabí (Podhůří), přelet 2 ex. k V (D. Vodnárek)
 16. III. Rudník, 1 pár (AVIF: H. Trachtulcová)
 17. III. Vrchlabí (Vápenický kopec: J svah), 1 kroužící ex.,
 později odlet k S (J. Flousek)
 21. III. Prosečné (pole nad Labskou stráňí), 1 ex. (AVIF: J. Grúz)
 26. III. Hostinné, 1 ex. (AVIF: D. Vodnárek)
 26. III. a 26. IV. Vrchlabí (Podhůří), 1 ex. (AVIF: D. Vodnárek)
 2. IV. Dolní Lánov, opakovaná pozorování kroužícího páru
 (P. Kafka)
 3. IV. Javorník, 1 ex. (AVIF: H. Trachtulcová)
 6. IV. Lampertice, přelet 1 ex. (P. Kafka)
 14. IV. Horní Branná, 2 ex. (D. Vodnárek)
 22. IV. Javorník (pod Zlatou vyhl.), 1 ex. (AVIF: J. Grúz)
 28. IV. Trutnov (Dolce), 1 ex. (AVIF: H. Trachtulcová)
 2. V. Velká Úpa (nad Portášovými Bd.), 1 ex. (AVIF:
 J. a P. Szekeresovi)
 4. VI. Hostinné, 1 pár; později nalezeno hnízdo na modřínu,
 asi se 2 mláďaty (J. Vodehnal)
 12. VI. Horní Sytová (Kolínův kopec), přelet 1 ex. (P. Kafka)
 14. VI. Rudník (Leopoldov), 2 kroužící ex. (M. Erlebach)
 20. VI. Bolkov (kříž. na Janovice), 2 kroužící ex. (I. Čílová)
 11. VII. Vrchlabí (zem. cesta proti letišti), přelet 3 ex. (AVIF:
 J. Šimurda)
 18. VII. Černý Důl (Čistá), přelet 1 ex. (P. Kafka)
 18. IX. mezi Vrchlabím a Dolní Brannou (údolí p. Principálek),
 1 ex. (J. Flousek)
 10. IV. 2020 Víchová n. Jiz. (Chmelnice), přelet 1 ex. od Chmelnice
 k Poniklé (M. Jakoubek)

Luňák červený/hnědý (*Milvus milvus/migrans*)

1. VI. 2020 Horní Branná, 1 ex. na pokosené louce (M. Pokorný)

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

22. VII. 2020 Špindlerův Mlýn (Svatý Petr), 1 ad. ex. kroužící nad údolím (V. Spusta ml.)

Orel (*Haliaeetus/Aquila* sp.)

16. II. 2019 Mumlavský důl, 1 ex. daleko nad údolím (J. Marek)

Káně rousná (*Buteo lagopus*)

6. II. 2019 Mříčná, 1 ex. (M. Pokorný)
10. III. Vítkovice v Krk. (Hamerský p.), 1 ex. (M. Pokorný)
17. a 22. III. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ex. (J. Flousek)

Sova pálená (*Tyto alba*)

- 2019 Žaclěř (Bobr), 2 ex. se po dobu 3–4 měsíců zdržovaly v opuštěném domě; houkající, reagující na provokaci; nelze vyloučit hnízdění (V. Anderle)
2020 Žaclěř (Bobr), tamtéž bez výskytu (V. Anderle)

Kulišek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)

12. V. 2019 Rýchory (Dvorský les), 1 houk. M (J. Flousek)
17. VII. Rýchory (Dvorský les), připískány 2 ex. (T. Diviš)
29. XI. Štěpanická Lhota, 1 ex. (P. Kafka)
6. XII. Černý Důl (za lomem), 1 ex. s ulovenou myší (P. Kafka)
16. IX. 2020 Rýchory (Roh hranic), 1 ex. (T. Diviš)
16. IX. Rýchory (Vízov), 1 ex. (T. Diviš)

Výr velký (*Bubo bubo*)

16. I. 2019 Vrchlabí (břeh Labe pod Lišcím kopcem), 1 ex. (J. Tesařová)
29. X. Mladkov, hlas 1 ex. (M. Jakoubek)
6. XI. Horní Lánov (Peklo: bod P7), 1 ex. (J. Flousek)
30. V. 2020 Horní Lánov (lom), 1 juv. ex. (fotodokumentace) (J. Zahradníková)

Puštík obecný (*Strix aluco*)

22. VII. 2020 Rýchory (Dvorský les: 1 020 m n. m.), vypelichané pero (T. Diviš)

Puštík bělavý (*Strix uralensis*)

26. XI. 2019 Rýchory (Suchý důl, nedaleko Rýchorského kříže: 950 m n. m.), 1 ex. sedící na olši, POZOROVÁNÍ BEZ DOKLADU (V. Anderle)

Výskyt puštíka bělavého nebyl v Krkonoších nikdy průkazně doložen, i když je v literatuře uváděn – viz např. souhrnnou práci o ptactvu tohoto pohoří, MILES 1986: „Jednotlivé zprávy o výskytu puštíka bělavého jsou velmi nepřesné, jasné důkazy scházejí.“ (Acta Univ. Carol., Biologica 1985: 33). V posledních letech se ale tento druh na území ČR šíří směrem od východu, jeho výskyt je znám už z Jeseníků, a je tak patrně jen otázkou času, kdy dorazí i do Krkonoš. Uvedené pozorování by mohlo být očekávanou „první vlaštovkou“, není však doloženo fotodokumentací nebo nahrávkou hlasu, a proto jej jako plný doklad výskytu puštíka bělavého v Krkonoších ještě nelze považovat. (JF)

Dudek chocholatý (*Upupa epops*)

4. IV. 2019 Křížlice (S okraj obce), 1 ex. na louce (A. Bartošová)
 17. až 24. IV. Bolkov (kříž. na Janovice), opakovaná pozorování 1 ex. (I. Čílová)
 20. IV. Harrachov, 1 ex. (fotodokumentace) (E. Veselá)
 14. V. Vrchlabí (Podhůří: kamenictví Lukeš), 1 ex. (D. Vodnárek)
 23. V. Žacléř (pastvina mezi Ž. a Bobrem), 1 ex. (fotodokumentace) (M. Ertner)
 21. IV. 2020 Vlčice, 1 ex. (R. Reil)
 23. IV. Vrchlabí (jelení obora), 1 ex. (AVIF: P. Zázvorka)

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

12. I. 2019 Klášterská Lhota, 1 ex. (D. Vodnárek)
 12. I. Vrchlabí (Podhůří: ČOV), 1 ex. (D. Vodnárek)
 4. IX. Vítkovice v Krk. (ř. Jizerka v centru), 1 ex. (J. Vránová)
 3. X. Vrchlabí (zám. park), 1 ex. (A. Bednařík)
 10. X. Vrchlabí (zám. park), 1 ex. (J. Flousek)

15. XI. Vrchlabí, 1 ex. (M. Pokorný)
 28. XI. Vrchlabí (ř. Labe v centru), 1 ex. (J. Flousek)
 28. XII. Vrchlabí (ř. Labe pod kaplí sv. Anny), 1 ex.
 (J. Flousek)
 20. I. 2020 Hradsko (ř. Jizera), 2 ex. (M. Pokorný)
 15. VIII. Vítkovice v Krk. (starý mlýn v centru obce), 2 ex.
 (M. Pokorný)
 1. IX. a 10. X. Horní Sytová: Arnoštov (ř. Jizerka), 1 ex. (M. Pokorný)
 20. XI. Vrchlabí (ř. Labe: náplavka), 2 ex. (M. Pokorný)

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*)

1. V. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), hlasy 2 ex. (1. pozorování)
 (J. Flousek)
 2020 Žacléř (Bohr), hnízdění v budce (V. Anderle)

Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*)

22. VI. 2019 Kamenec (JZ svah: Terex u bodu BT 513), 1 ex.
 (AVIF: V. a M. Hajerovi)
 20. VIII. Černá hora (Z větev naučné stezky), 1 F nebo juv. ex.
 sbírající potravu (V. Horáková)

Doplňek:

13. V. 2013 Pec p. Sn. (SV svah pod Velkou Pasekou), bubnování 1 ex.
 (A. Toman in Macháček M. 2020: Soubor staveb Javor.
 Vstupní analýza: str. 39)

Strakapoud prostřední (*Dendrocoptes medius*)

7. I. 2019 Vítězná (Záboří), 1 M na krmítku (J. Vodehnal)

Žluna šedá (*Picus canus*)

7. IV. 2019 Rýchory (remízek Z od ch. Ozón), 1 volající a bubnující
 M (J. Flousek)
 2. V. Dolní Rokytnice (les Z od Letní strany), hlas 1 ex.
 (J. Flousek)
 12. V. Svoboda n. Ú. (les V od Slunečné stráně), hlas 1 ex.
 (J. Flousek)

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

28. VI. 2019 Jilemnice (Hrabačov), přelet 1 ex. (T. Diviš)
 18. VII. Horní Maršov, 1 pár zahání 3. ex. (P. Kafka)
 26. IV. 2020 Javorník, 2 kroužící ex. (J. Vrána)
 26. IV. Rudník, 2 kroužící ex. (J. Vrána)
 6. VII. Poniklá, 1 ex. (J. Vrána)

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

3. IV. 2019 Kotel, přelet 1 ex. k Labskému dolu (M. Erlebach)
 13. II. 2020 Labský důl, 2 kroužící ex. (A. Bednařík)
 1. IV. Kotel až Vrbatova bd., přelet 1 ex. (M. Erlebach,
 J. Harčarik)
 2. IV. Mladkov, 1 lovící ex. (M. Jakoubek)

V letech 2019 a 2020 byl na české straně Krkonoš zjištěn výskyt šesti, resp. čtyř hnízdících nebo teritoriálních párů. Z pěti hnízdících párů v roce 2019 nebylo s velkou pravděpodobností žádné hnízdění úspěšné, oba páry hnízdící v roce 2020 byly naopak patrně úspěšné (2, resp. 1 ml. na hnízdě při kontrole před vyvedením).

Papoušek kouřový (*Polytelis anthopeplus*)

8. IV. 2019 Horní Branná, 1 ex. konzumoval shnilá jablka na stromě,
 odehnán byl hnízdícím špačkem (fotodokumentace)
 (p. Raschik)

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

12. V. 2019 Svoboda n. Ú. (Slunečná stráň), 1 M (1. pozorování)
 (J. Flousek)
 2. VI. Úpské rašeliniště (1 430 m n. m.), 2 MM loví hmyz
 (B. Chutný)
 4. VI. Stříbrná bystřina (asi 1 400 m n. m.), 1 varující M
 (B. Chutný)
 5. VII. Stříbrná bystřina (asi 1 400 m n. m.), 1 M
 (B. Chutný)

Ťuhák šedý (*Lanius excubitor*)

17. III. 2019 Vrchlabí (pastviny nad měst. parkem), 1 ex. (J. Flousek)
17. a 22. III. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ex. (J. Flousek)
24. a 30. III. Javorník (Žabiny), 1 a 2 ex. (J. Flousek)
16. XI. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ex. (J. Flousek)

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

1. V. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 zpív. M (1. pozorování)
(J. Flousek)
17. V. Šeřín (vrchol: 1 030 m n. m.), přelet 1 zpív. M k S
(J. Flousek)
2. VI. Bobr, 1 zpív. M (J. Flousek)

Straka obecná (*Pica pica*)

18. V. 2020 Pančavské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)

Ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*)

26. VII. 2019 Pančavské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)

Kavka obecná (*Coloeus monedula*)

3. I. 2019 Vrchlabí (Dělnická ul. proti čp. 1384 a 1385), nocoviště asi
90 ex. na smrku a borovicích (D. Vodnárek)
29. III. Vrchlabí, přelet asi 50 ex. nad gymnáziem (J. Flousek)
3. VI. 2020 Jilemnice, 6 ex. (M. Pokorný)

Vrána černá (*Corvus corone*)

30. III. 2019 Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), přelet 1 ex. k Lánovu
(J. Flousek)

Krkavec velký (*Corvus corax*)

19. I. 2019 Vítězná (Kocléřov), přelet asi 40 ex. (J. Vodehnal)
16. III. Dolní Branná (Fejfarův vrch), 28 kroužících ex.
(D. Vodnárek)
27. V. 2020 Roprachtice (nedaleko rozhledny), asi 60 ex. na hnoji
(M. Jakoubek)

1. VI. Vrchlabí až Valteřice, 30 ex. na pokosené louce
(M. Pokorný)

Skřivan lesní (*Lullula arborea*)

16. III. 2019 Vrchlabí (pastviny nad měst. parkem), 11 ex. (J. Flousek)

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

26. II. 2019 Žďár u Studence, zpív. MM (1. pozorování) (L. Jiříště)
26. II. Vítězná (Kocléřov), 1. pozorování (J. Vodehnal)
7. III. Vrchlabí, 1 zpív. M (1. pozorování) (D. Vodnárek)

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*)

4. IV. 2019 Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), min. 8 ex. (1. pozorování)
(J. Flousek)
20. IV. Studenec, 1 ex. (1. pozorování) (D. Vodnárek)
21. IV. Vítězná (Kocléřov), 1. pozorování (J. Vodehnal)
22. IV. Vrchlabí (Podhůří), 1 ex. (1. pozorování) (D. Vodnárek)
14. až 19. VII. Lyžařská bouda, hnízdění 1 páru (M. Paclík)
12. IV. 2020 Rudník, 1. pozorování (Z. Voňka)
3. V. Vítkovice v Krk. (kostel), 1 ex. (1. pozorování)
(M. Pokorný)

Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*)

6. I. 2019 Hořejší Vrchlabí, min. 13 starých hnízd (z roku 2018) pod
mostem obchvatu (J. Flousek)
13. IV. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ex. (1. pozorování)
(J. Flousek)
17. IV. Jilemnice, 2 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
24. IV. Vrchlabí (Podhůří), 5 ex. (1. pozorování) (D. Vodnárek)
25. V. Luční bouda, asi 30 ex. staví hnízda především na vých.
straně (J. Flousek)
25. VII. Pec p. Sn., Energetik: 6 hnízd, Poustevník: asi 25 hnízd
(T. Diviš)
5. I. 2020 Hořejší Vrchlabí, 13 starých hnízd (z roku 2019) pod
mostem obchvatu (J. Flousek)
13. IV. Rudník, 1. pozorování (Z. Voňka)

6. V. Jilemnice, 10 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
 7. VIII. Pomezní Boudy, 40–50 párů dle hnízd na objektech
 (T. Diviš)
 25. VIII. Rudník (čp. 494), 15 ex. (posl. pozorování) (Z. Voňka)
 11. X. Hořejší Vrchlabí, 14 dostavených a 2 nehotová letošní
 hnízda pod mostem obchvatu (J. Flousek)
 2020 Rudník (ÚP KRNAP), hnízdění 14 párů (Z. Voňka)

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*)

27. IV. 2019 Vrchlabí (zám. park), 1 zpív. M (1. pozorování)
 (J. Flousek)
 19. V. Černá hora (horská smrčina u Černé bd.: 1 260 m n. m.),
 1 zpív. M (J. Flousek)

Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)

18. IV. 2019 Javorník (Žabiny), 1 zpív. M (1. pozorování) (J. Flousek)

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

17. III. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 zpív. M (1. pozorování)
 (J. Flousek)

Budníček zelený (*Phylloscopus trochiloides*)

24. V. a 14. VI. 2019 Jakšín (SZ svah: Terex u p. Kamenice), 1 zpív. M
 (J. Flousek)
 27. V. a 18. VI. Vosecký ručej (S od Krak. snídaně: 1 070 m n. m.),
 1 zpív. M (J. Flousek)
 8. VI. Obří důl (Kovárna), 1 zpív. M (AVIF: J. Zouzalík,
 O. Beneš)
 11. VI. Dolní Malá Úpa (Rennerův p.: 1 055 m n. m.),
 1 zpív. M (J. Flousek)
 14. VI. Velká Mumlava (U Garáží: 1 000 m n. m.),
 1 zpív. M (J. Flousek)
 17. VI. Důl Bílého Labe (asi 100 m pod Boudou u B. L.),
 1 zpív. M (J. Flousek)
 17. VI. Důl Bílého Labe (Bouda u B. L.), 1 zpív. M (J. Flousek)
 13. VI. 2020 Čihadlo (JZ svah, Díračka: 1 050 m n. m.), 1 zpív. M
 (AVIF: J. Flousek)

23. VI. Mrtvý vrch (Alfrédka, Terex: bod 501), 1 zpív. M
(AVIF: J. Flousek)

Rákosník proužkovaný (*Acrocephalus schoenobaenus*)

8. VI. 2019 Dolce u Trutnova (přítok Dolnického p.), 1 zpív. M
(V. Čížek)

Sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*)

16. V. 2019 Vrchlabí (zám. park), 1 zpív. M (1. pozorování)
(J. Flousek)

Cvrčilka zelená (*Locustella naevia*)

18. V. 2019 Trutnov (Voletiny), 1 zpív. M (1. pozorování) (V. Čížek)
3. VI. Žacléř (Černá Voda), 1 zpív. M (J. Flousek)

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

1. IV. 2019 Vítězná (Kocléřov), 1. pozorování (J. Vodehnal)
3. IV. Vrchlabí (zám. park), 1 zpív. M (1. pozorování)
(J. Flousek)
7. IV. Vrchlabí (Podhůří), 1 zpív. M (1. pozorování)
(D. Vodnárek)
5. III. 2020 Jilemnice, 1 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
Velmi časný přílet.

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

1. V. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 zpív. M (1. pozorování)
(J. Flousek)
18. VI. Vrbatova bd. (1 400 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)
18. VI. Labská bd. (1 300 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)
19. VI. Čertova strouha (1 350 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)
19. VI. Malý Šišák (S svah: 1 350 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

Pěnice pokřovní (*Curruca curruca*)

18. IV. 2019 Vrchlabí (Podhůří), 1 zpív. M (1. pozorování)
(D. Vodnárek)
21. IV. Rýchory (enkláva ch. Ozón), 1 zpív. M (1. pozorování)
(J. Flousek)

24. V. Lubošská bystrina (křížení s Terexem: 1 140 m n. m.),
1 zpív. M (J. Flousek)
27. V. Pančavské rašeliniště (1 330 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)
27. V. Pančavské rašeliniště (U Čtyř pánů: 1 340 m n. m.),
1 zpív. M (J. Flousek)
19. VI. Malý Šišák (odb. cesty k Luční bd.: 1 355 m n. m.),
1 zpív. M (J. Flousek)
28. VI. Úpské rašeliniště (1 430 m n. m.), 1 zpív. M (B. Chutný)
18. V. 2020 Pančavské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
19. V. Úpské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)

Pěnice hnědokřídla (*Curruca communis*)

24. IV. 2019 Lánov, 1 mrtvý ex. na silnici (1. pozorování) (K. Antošová)
10. V. 2020 Rudník, 1 zpív. M (1. pozorování) (Z. Voňka)
3. VI. Úpské rašeliniště (1 420 m n. m.), výskyt (B. Chutný)
13. VI. Stříbrná bystrina (1 400 m n. m.), 2 ex. (B. Chutný)
14. VII. Pančavské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
23. VII. Úpské rašeliniště (1 420 m n. m.), 1 pár s potravou
u hnízda (B. Chutný)

Králíček ohnivý (*Regulus ignicapilla*)

22. III. 2019 Vrchlabí (zám. park), 1 zpív. M (1. pozorování)
(J. Flousek)

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

21. II. 2019 Vrchlabí (zám. park), min. 5 ex. (1. pozorování)
(J. Flousek)
22. II. Jilemnice, 20 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
23. II. Vrchlabí (Podhůří), 1 zpív. M (1. pozorování)
(D. Vodnárek)
25. II. Vítězná (Kocléřov), 1. pozorování (J. Vodehnal)
1. III. Vrchlabí (centrum), hejno asi 10 000 ex. (fotodokumen-
tace části hejna) (R. Drahný)
14. III. Víchovska Lhota, stovky ex. (M. Jakoubek)
17. II. 2020 Rudník, 1 ex. (1. pozorování) (Z. Voňka)
19. II. Jilemnice, 1 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
20. II. Mladkov, 60 ex. (1. pozorování) (M. Jakoubek)

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

7. III. 2019 Vrchlabí (zám. park), 1 zpív. M (1. pozorování) J. Flousek)
 11. III. 2020 Rudník, 1. pozorování (Z. Voňka)

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

25. V. 2019 Důl Bílého Labe (S od Rennerovy stud.: 1 360 m n. m.),
 1 zpív. M a 1 ex. v kleči (J. Flousek)
 3. VI. Hříběcí Bd., asi 50 ex. na louce (J. Flousek)

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*)

16. III. 2019 Vrchlabí (městský park), 1 ex. (J. Flousek)
 17. III. Vrchlabí (ryb. u letiště), 6 ex. (J. Flousek)
 30. III. Čistá (olšiny S od kempu), 1 zpív. M a 2 ex. (J. Flousek)
 17. IV. Vrchlabí (olšina v daňčí oboře), 1 zpív. M (J. Flousek)

Kos černý (*Turdus merula*)

27. V. 2019 Pančavské rašeliniště (jezírka: 1 330 m n. m.), 1 zpív. M
 (J. Flousek)
 VII. Vítězná (Kocléřov: Nový ryb.), F byla příkrmována hmyzem,
 který odnášela mláďatům na hnízdě; když krmení nedostala,
 vcházela otevřenými dveřmi domu až do pokoje (J. Vodehnal)

Drozd kvíčala (*Turdus pilaris*)

30. III. 2019 Javorník (Žabiny), hejno asi 1 100 ex. na pastvině (J. Flousek)
 25. XI. Luční hora (Koňská cesta), 61 ex. na cestě (J. Flousek)

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*)

1. V. 2019 Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 zpív. M (1. pozorování)
 (J. Flousek)
 18. V. 2020 Rudník, 1 ex. (1. pozorování) (Z. Voňka)

Slavík modráček tundrový (*Luscinia svecica svecica*)

- 2019 oblast Pančavské a Labské louky, Úpského rašeliniště
 a Stříbrné bystriny: zjištěno 7 MM (mezi nimi 1 M s bílou
 skvrnou) a 8–9 FF; nalezeno 7 hnízd, vyvedeno pouhých
 9 mláďat (B. Chutný, V. Pavel)

2020 na stejných lokalitách zjištěno jen 6 MM a 7 FF; nalezeno 7 hnízd, vyvedeno 13 mláďat (B. Chutný, V. Pavel)

Lejsek malý (*Ficedula parva*)

31. V. 2019 Prkenný Důl (bučina u zámku), 1 zpív. M (P. Kafka)

Lejsek černohlavý (*Ficedula hypoleuca*)

8. IV. 2019 Vítězná (Kocléřov: Nový ryb.), 1 ex. (1. pozorování) (J. Vodehnal)

24. IV. Vrchlabí (ryb. u letiště), 2 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

17. III. 2019 Vrchlabí, 3 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)

20. III. Vrchlabí (Podhůří), 1 zpív. M (1. pozorování) (D. Vodnárek)

30. III. 2020 Rudník, 1 pár (1. pozorování) (Z. Voňka)

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*)

18. IV. 2019 Javorník (Žabiny), 1 M (1. pozorování) (J. Flousek)

29. IV. Vrchlabí (zám. park), 1 zpív. M (1. pozorování) (J. Flousek)

17. VI. Důl Bílého Labe (horní hranice lesa: 1 320 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

Bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*)

23. III. 2019 Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 F (J. Flousek)

17. IV. Vrchlabí (pastvina S od srubu u Vápenického p.), 1 M (J. Flousek)

14. VI. Horní Maršov, 1 M (P. Kafka)

13. VI. 2020 Stříbrná bystřina (1 410 m n. m.), výskyt (B. Chutný)

Bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*)

13. IV. 2019 Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 3 MM a 1 F (1. pozorování) (J. Flousek)

19. IV. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ex. (J. Flousek)

1. V. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), asi 25 ex. na poli (J. Flousek)

1. VI. Sněžné jámy, 1 ex. (D. Vodnárek)

Skorec vodní (*Cinclus cinclus*)

13. VI. 2020 Luční bd. (1 410 m n. m.), výskyt (B. Chutný)

Vrabec domácí (*Passer domesticus*)

jaro 2019 Rudník, asi 5 párů (Z. Voňka)
16. VIII. Víchová n. Jiz. (hřiště), min. 70 ex. (M. Jakoubek)
konec VIII. Rudník, asi 30 ex. (Z. Voňka)
18. XI. Poniklá (centrum), asi 50 ex. (M. Jakoubek)
2020 Rudník (čp. 494), hnízdění asi 5 párů ve větracích
otvorech (Z. Voňka)

Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*)

23. III. 2019 Sněžka, 3 zpív. MM (AVIF: O. a R. Boháčovi)
23. V. Labský důl (horní hrana Pančavského vdp.), 1 ex.
(J. Flousek)
1. VI. Sněžné jámy, 4 tok. ex. (AVIF: D. Vodnárek)
19. XI. Sněžka, 1 ex. (AVIF: J. Nacházel)
1. VII. 2020 Sněžka (těsně pod vrcholem), 1 ex. (V. Čížek)

Konipas luční (*Motacilla flava*)

6. IV. 2019 Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 M ssp. *flava*
(J. Flousek)
19. IV. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 4 MM ssp. *flava*,
4 FF a 3 další ex. ve výběhu s kravami (J. Flousek)
1. V. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ex. (J. Flousek)

Konipas citronový (*Motacilla citreola*)

19. V. a 3. VI. 2020 Úpské rašeliniště, 1 M (B. Chutný)

Konipas horský (*Motacilla cinerea*)

16. III. 2019 Vrchlabí, 1 M (1. pozorování) (J. Flousek)
14. III. 2020 Rudník, 2 MM (1. pozorování) (Z. Voňka)
15. III. Vítkovice v Krk., 1 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

27. II. 2019 Jilemnice, 1 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
9. III. Mladé Buky, 1 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)

10. III. Vrchlabí, 1 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
 10. III. Vrchlabí (Podhůří), 2 ex. (1. pozorování) (D. Vodnárek)
 10. III. Vítkovice v Krk., 1 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
 21. III. Vítězná (Kocléřov: Nový ryb.), asi 20 ex. (1. pozorování) (J. Vodehnal)
 16. IX. Vítězná (Kocléřov: Nový ryb.): max. 30 nocujících ex. (celkově méně než v předchozích letech) (J. Vodehnal)
 15. III. 2020 Vítkovice v Krk., 1 ex. (1. pozorování) (M. Pokorný)
 16. III. Rudník, 1. pozorování (Z. Voňka)

Linduška luční (*Anthus pratensis*)

16. III. 2019 Vrchlabí (pastviny nad měst. parkem), min. 10 ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
 17. III. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ex. (J. Flousek)

Linduška lesní (*Anthus trivialis*)

18. IV. 2019 Javorník (Žabiny), 4 zpív. MM (1. pozorování) (J. Flousek)

Linduška horská (*Anthus spinoletta*)

8. VI. 2019 Sněžka, min. 10 zpív. MM (AVIF: J. Zouzalík, O. Beneš)
 22. VI. 2020 Úpské rašeliniště, výskyt (B. Chutný)
 1. VII. Sněžka (těsně pod vrcholem), 4 ex. nosí potravu (V. Čížek)

Pěnkava jikavec (*Fringilla montifringilla*)

13. III. 2019 Vrchlabí (zám. park), 1 ex. (J. Flousek)
 6. IV. Rýchory (Rých. kříž), min. 8 ex. (J. Flousek)
 6. IV. Rýchory (Dvorský les), hlasy více ex. (J. Flousek)

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

6. IV. 2019 Vrchlabí (Podhůří), 1 zpív. M (1. pozorování) (D. Vodnárek)
 11. IV. Vrchlabí, 1 zpív. M (1. pozorování) (J. Flousek)

Sněhule severní (*Plectrophenax nivalis*)

3. IV. 2019 Harrachova louka, 2 ex. sbírající potravu na sněhu (J. Harčarik, A. Čejková)

Strnad luční (*Emberiza calandra*)

30. III. 2019 Javorník (Žabiny a pastviny S od penzionu Zoja),
7 zpív. MM (J. Flousek)
13. IV. Rudník (Terezín), 6 ex. (AVIF: H. Trachtulcová)
18. IV. Javorník (Žabiny a pastviny S od penzionu Zoja),
11 zpív. MM (J. Flousek)
1. V. Trutnov (Voletiny), 1. pozorování (AVIF: V. Čížek)
1. V. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 2 zpív. MM
(J. Flousek)
19. V. Bobr, 1 ex. (AVIF: H. Trachtulcová)
19. V. Rýchory (Vízov: 850 m n. m.), 1 zpív. M (AVIF:
H. Trachtulcová)
19. V. a 14. VI. Rýchory (Vízov: 855 m n. m.), 1 ex. na tyčovém značení
cesty (T. Diviš)
24. V. Křížovky (725 m n. m.), 1 zpív. M (AVIF: J. Fišera)
25. V. Rýchory (Vízov: ranč p. Nevliďy: 840 m n. m.), 1 zpív. M
(J. Fišera)
1. VI. Křížovky (725 m n. m.), 1 zpív. M (AVIF: J. Čejka)
2. VI. Bobr (pastviny pod Boberskou stráňí), 3 zpív. MM
(J. Flousek)
3. VI. Žacléř (Černá Voda), 3 zpív. MM (J. Flousek)
7. VI. Horní Malá Úpa (Nové Domky: 1 080 m n. m.), 1 zpív. M
(AVIF: P. Navrátil)
11. VI. Jablonec n. Jiz. (Bratrouchov: 670 m n. m.), 2 zpív. MM
(AVIF: H. Trachtulcová)
12. VI. Javorník (Žabiny a pastviny S od penzionu Zoja), 8 ex.
(AVIF: H. Trachtulcová)
13. VI. Horní Maršov (680 m n. m.), 2 zpív. MM (AVIF:
H. Trachtulcová)
14. VI. Horní Maršov, 2 zpív. MM (P. Kafka)
29. VI. Valteřice (vrch Zuzánek), 1 zpív. M (P. Kafka)
2. VII. Bobr, 1 zpív. M (AVIF: J. Fišera)
1. VII. 2020 Černý Důl (Čistá), 1 zpív. M (J. Vrána)
6. VII. Poniklá, 1 zpív. M (J. Vrána)

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

18. VI. 2019 Labská louka (nad Labskou bd.: 1 340 m n. m.), 1 pár
(J. Flousek)

18. VI. Kotel (Růženčina zahr.: 1 360 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)
 19. VI. Malý Šišák (SZ svah: 1 310 m n. m.), 1 zpív. M (J. Flousek)

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*)

17. III. 2019 Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 1 ad. M a 3 nevybarvené ex. (1. pozorování) (J. Flousek)
 17. III. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 ad. M a min. 2 nevybarvené ex. (J. Flousek)
 22. a 24. III. Vrchlabí (ryb. Vejsplachy), 1 a 3 ex. (J. Flousek)
 22. a 29. III. Vrchlabí (ryb. u letiště), 1 ex. (J. Flousek)
 23. III. Vrchlabí (ryb. u letiště), 2 ex. (J. Flousek)
 23. a 30. III. Vrchlabí (zeměd. cesta proti letišti), 2 a 1 ex. (J. Flousek)

Melanická forma ještěrky živorodé (*Zootoca vivipara*) – Kákov, 26. 8. 2019 (foto D. Tomáš) – viz pozorování na str. 69.

Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš v letech 2019 a 2020

Observations of other vertebrates in the Krkonose/Giant Mts in 2019 and 2020

(Vysvětlivky: M – samec, F – samice; ex. – exemplář(e), ad. – adultní,
juv. – juvenilní)

Sestavil: Jiří Flousek (Správa KRNAP, 543 II Vrchlabí)

RYBY (OSTEICHTHYES)

Pstruh duhový (*Oncorhynchus mykiss*)

1. a 15. IX. **2019** ř. Labe (Herlíkovice), po 20 ex. (M. Pokorný)
20. IX. a 27. XI. ř. Labe (Vrchlabí: náplavka), po 20 ex. (M. Pokorný)
20. X., 1. a 30. XI. ř. Labe (Herlíkovice), 30 a 15 a 5 ex. (M. Pokorný)
16. IV., 6. a 8. V., 1. XI. **2020** ř. Labe (Vrchlabí), 5–10 ex. (M. Pokorný)
7. V. a 30. XI. ř. Labe (Vrchlabí: pod Teslou), po 10 ex. (M. Pokorný)
1. IX. ř. Jizerka (Horní Sytová: Arnoštov), 4 ex. (M. Pokorný)
4. IX. ř. Labe (Herlíkovice), 20 ex. (M. Pokorný)
20. XI. ř. Labe (Vrchlabí: náplavka), 10 ex. (M. Pokorný)

Siven americký (*Salvelinus fontinalis*)

27. IV. **2019** ř. Jizerka (Horní Sytová: Arnoštov), 15 ex. (M. Pokorný)
11. VI. Špindlerův Mlýn (pod přehr. Labská), 2 ex. (33+36 cm)
(M. Pokorný)
5. V., 12. VIII. a 1. IX. **2020** ř. Jizerka (Horní Sytová: Arnoštov), 2 a 1 a 5 ex.
(M. Pokorný)
6. a 8. V. ř. Labe (Vrchlabí), 4 a 3 ex. (M. Pokorný)
7. V. ř. Labe (Vrchlabí: pod Teslou), chycen 1 ex. (38 cm)
se slepýšem křehkým v žaludku (M. Pokorný)
1. VI. ř. Labe (Vrchlabí: Tesla), 4 ex. (M. Pokorný)
20. XI. ř. Labe (Vrchlabí: náplavka), 2 ex. (M. Pokorný)

Lipán podhorní (*Thymallus thymallus*)

16. IV. a 20. IX. **2019** ř. Labe (Vrchlabí: náplavka), 2 a 10 ex. (M. Pokorný)
27. IV. ř. Jizerka (Horní Sytová: Arnoštov), 1 ex. (M. Pokorný)
5. V. **2020** ř. Jizerka (Horní Sytová: Arnoštov), 10 ex. (M. Pokorný)
5. V. ř. Jizera (Horní Sytová), 5 ex. ve tření (M. Pokorný)
27. VI. ř. Malé Labe (Prosečné), 10 ex. (M. Pokorný)

Vranka obecná (*Cottus gobio*)

10. VII. **2019** ř. Malé Labe (Dolní Lánov), 1 ex. v žaludku pstruha obecného (M. Pokorný)

OBOJŽIVELNÍCI (AMPHIBIA)**Mlok skvrnitý** (*Salamandra salamandra*)

- V. **2019** Dolní Dvůr, 1 ex. (M. Pokorný)
2. X. Křížlice (čp. 27), 2 živé a 4 přejeté ex. na cestě (telefonát na Správu KRNPAP)
28. VIII. **2020** Rokytnice n. Jiz. (Havírna), 1 ex. (P. Zmítko)
2020 Křížlice (u ř. Jizerky), výskyt (M. Pokorný)
2020 Dolní Dvůr, 1 ex. na silnici (M. Pokorný)

Čolek horský (*Triturus alpestris*)

14. až 19. VII. **2019** Liščí louka (vodní nádrž nad Lyžařskou bd.), desítky ad. ex. (M. Paclík)
9. VII. **2020** Harrachov (umělé tůně nedaleko Mumlavského vdp.), 3 ex. (P. Zmítko)
2020 Jilemnice (ryb. v zahr. kolonii u hřbitova), 10 ex. (M. Pokorný)

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)

18. VIII. **2020** Rokytnice n. Jiz. (cesta k Huťskému vdp.), 1 ex. (P. Zmítko)

Skokan hnědý (*Rana temporaria*)

6. VII. **2020** Rokytnice n. Jiz. (Rokytno), 5 ex. (P. Zmítko)
2020 Vítkovice v Krk. (ryb. na Hamerském p.), asi 100 ex. (M. Pokorný)

PLAZI (*REPTILIA*)

Ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*)

26. VIII. 2019 Kákov, 1 černě zbarvený ex. (viz foto str. 66) (D. Tomáš)
18. VIII. 2020 Rokytnice n. Jiz. (Rokytno), 1 ex. (P. Zmítko)

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)

18. VIII. 2020 Rokytnice n. Jiz. (Rokytno), 1 ex. (P. Zmítko)
2020 Jilemnice (zahr. kolonie u hřbitova), 2 ex. (M. Pokorný)
2020 Vítkovice v Krk. (Janova Hora), 2 ex. (M. Pokorný)

Slepýš křehký (*Anguis fragilis*)

7. V. 2020 Vrchlabí (ř. Labe pod Teslou), 1 ex. v žaludku 38 cm
dlouhého sivena amerického (M. Pokorný)
18. VIII. 2020 Rokytnice n. Jiz. (Rokytno), 1 ex. (P. Zmítko)
2020 Vítkovice v Krk., 1 ex. (M. Pokorný)

Užovka obojková (*Natrix natrix*)

11. VII. 2020 Buřany (lesní ryb. u Františkovského p.), 1 ex. (P. Zmítko)

Zmije obecná (*Vipera berus*)

22. VII. 2020 Rudník (okraj silnice u Lučního p.), 1 ex. (P. Zmítko)

SAVCI (*MAMMALIA*)

Nutrie (*Myocastor coypus*)

- 2020 Dolní Štěpanice (p. Cedron), chycen 1 ex. (M. Pokorný)

Norek americký (*Lutreola vison*)

1. IX. 2019 Labe (Herlíkovice), 4 ex. (M. Pokorný)
2019 Labe (centrum), pobytové stopy (M. Pokorný)
2020 ř. Jizera, výskyt (M. Pokorný)
2020 ř. Jizerka (Vítkovice v Krk.: hotel Skála až soutok s Jizerou),
výskyt (M. Pokorný)
2020 Hamerský p. (Vítkovice v Krk.), výskyt (M. Pokorný)
2020 ř. Jilemka (Jilemnice), výskyt (M. Pokorný)

- 2020 ř. Labe (Špindlerův Mlýn: přehr. Labská až Vrchlabí),
výskyt (M. Pokorný)
2020 ř. Malé Labe, výskyt (M. Pokorný)

Jezevec lesní (*Meles meles*)

19. III. 2019 Strážné (Ferra, Vápenice), čerstvé stopy (A. Bednařík)

Vydra říční (*Lutra lutra*)

21. I. 2019 ř. Jizerka (Víchová n. Jiz.), stopy (M. Jakoubek)
12. II. Lysečinský p. (rybí líheň Horní Maršov), čerstvé stopy 1 ex.
a škody na rybách, fotodokumentace (L. Janda, R. Hofmann)
13. II. Lysečinský p. (asi 100 m nad soutokem s Úpou), čerstvé
stopy 1 ex. na sněhu, fotodokumentace (R. Hofmann)
15. II. Labe (Labská soutěska), čerstvé stopy asi 2 ex. (dvě para-
lelní dráhy na sněhu) (J. Flousek)
5. III. Vrchlabí (Zámecký ryb.), 2 čerstvé ulovení kapři na břehu
s ukousnutou hlavou (J. Forbelský)
29. VIII. Prosečné (soutok Labe a Malého Labe), 1 ex. (M. Pokorný)
1. IX. Labe (Herlíkovice), 1 ex. (M. Pokorný)
2. X. Špindlerův Mlýn (ul. Horní 130), 1 juv. ex., fotodokumen-
tace (I. Sýkorová)
2020 ř. Jizerka (Dolní Mísečky, Vítkovice v Krk., Horní Sytová:
Arnoštov), výskyt (M. Pokorný)
2020 ř. Labe (Herlíkovice), výskyt (M. Pokorný)
2020 ř. Malé Labe (Dolní Dvůr až Dolní Lánov), výskyt
(M. Pokorný)
2020 ř. Malé Labe (Prosečné), 1 ex. (B. Novák, info M. Pokorný)

Psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*)

3. IV. 2020 Poniklá, uloven 1 ex. (M. Jakoubek)
2020 Vítkovice v Krk., výskyt (M. Pokorný)

Mýval severní (*Procyon lotor*)

11. V. 2019 Víchová n. Jiz. (Kozle), 1 ex., fotodokumentace (D. Tomáš,
info M. Jakoubek)

Jelen evropský (*Cervus elaphus*)

19. VI. 2019 Čertova louka (V svahy Čertova návrší), 80 ex. (MM, FF
a juv. ex.) (J. Flousek)

PRUNELLA

Zpravodaj Oblastní ornitologické sekce při Správě Krkonošského národního parku ve Vrchlabí, ve kterém jsou publikovány ornitologické práce a sdělení z Krkonoš a jejich širšího podhůří. Přináší rovněž přehledy významných ornitologických pozorování, především údaje nezadané v nálezové databázi ČSO (<https://www.birds.cz/avif>), a nálezy a krátká sdělení týkající se i ostatních skupin obratlovců. Příspěvky jsou publikovány česky, s anglickým nebo německým souhrnem.

Úplné texty všech ročníků zpravodaje Prunella jsou ke stažení ve formátu PDF na domovských stránkách Správy Krkonošského národního parku (<https://www.krnap.cz/prunella>).

Pokyny pro autory

Příspěvek musí obsahovat název článku, jméno a adresu autora (-ů) a v případě rozsáhlejšího příspěvku by měl být členěn na abstrakt, úvod, metodiku, příp. popis sledovaného území, výsledky, diskusi, závěr, seznam použité literatury a souhrn pro překlad do angličtiny či němčiny.

Literární citace uvádějte ve formátu: příjmení autora a zkratka křestního jména, rok vydání, název článku, název časopisu, ročník a strany; u knih i místo vydání. Citace z webových stránek uvádějte, pokud možno, ve stejném formátu a doplňte odkaz na webovou adresu a datum její návštěvy.

Příklad – článek

MAŘAN J. 1946: Kulík hnědý, *Charadrius morinellus* L., v Krkonoších. *Sylvia* 8: 49.

Příklad – kniha

HUDEC K. & ŠŤASTNÝ K. (eds) 2005: Fauna ČR. Ptáci II/1. *Academia Praha*.

Příklad – web

DUSÍK M. 2017: Stručné vyhodnocení hnízdní podpory dutinových dravců a sov za rok 2016 v Orlických horách (část 1). <https://www.vcpso.cz/strucne-vyhodnoceni-hnizdni-podpory-dutinovych-dravcu-a-sov-za-rok-2016-v-orlickych-horach-cast-i> (navštíveno dne 14. 1. 2017).

Rukopis psaný na počítači (MS Word) může být doplněn tabulkami (MS Excel), obrázky nebo kvalitními fotografiemi pro reprodukci v černobílém provedení. Tabulky nezařazujte do textu, ale posílejte v samostatném souboru.

Redakce si vyhrazuje právo provést drobné formální úpravy textu.

PRUNELLA

ročník XLV–XLVI/2021

Vedoucí redaktor: Jiří Flousek
Správa KRNAP
Dobrovského 3
543 01 Vrchlabí
tel. 499 456 212
e-mail: jflousek@krnap.cz

Redakční rada: Jaroslav Fišera
Jan Grúz
Jan Materna
Luděk Petrilák
Jakub Šimurda
Dušan Vodnárek

Vydala: Správa KRNAP Vrchlabí, 2021

Foto na obálce: ©Tomáš Bělka

Výroba: 2123design, Hradec Králové

Počet výtisků: 150

Vychází jedenkrát ročně

Neprodejné

Tištěno na recyklovaném papíru

ISBN 978-80-7535-132-6

© Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí

